

Jaarverslag

2022

onderdeel van

Inhoud

1 Bestuursverslag **5**

Voorwoord	6
Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen	10
Toekomst van het fonds	10
Verslag	11
Interne beheersing	20
Diverse onderdelen bedrijfsvoering	24
Het bestuur en auditcommissie	25
Financieel	28
Financiële en niet-financiële prestatie-indicatoren	32

2 Jaarrekening **37**

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022	41
Toelichting op de Balans per 31 december 2022	52
Financiële instrumenten	58
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	59
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2022	62
Financiële rechtmatigheid	67
Wet normering topinkomens	69

3 Overige gegevens **75**

Statutaire bestemming van het resultaat	76
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76

Bestuurs- verslag

Voorwoord

Hoewel de coronapandemie langzaam naar de achtergrond verdween, heeft het in het eerste deel van het jaar nog voor ontwrichting gezorgd. Ook dit jaar ging van start met een verlengde kerstvakantie, waarna de Omikron-variant snel om zich heen greep met het hoogste ziekteverzuim onder personeel in jaren als gevolg. Dit leverde wederom een grote belasting op voor het personeel, maar ook voor kinderen en ouders.

2022 staat voor velen echter niet bekend als het jaar waarin de coronapandemie ten einde werd verklaard, maar als het jaar waarin Rusland Oekraïne binnenviel. Nederland toonde zich bereid om veel Oekraïense vluchtelingen op te vangen. Het onderwijs liet zich meteen van zijn beste kant zien door het opzetten van tijdelijke scholen, klassen voor de gevluchte kinderen en passende ondersteuning.

Die mate van flexibiliteit is kenmerkend voor deze sector. We gunnen de sector echter ook een mate van stabiliteit. VfPf draagt hieraan bij door scholen te adviseren en ondersteunen in hun ambities en ontwikkeling tot toekomstbestendige organisaties. Samen met schoolbesturen werken we aan een aantrekkelijke en vitale sector.

Bedrijfsgezondheidszorg

Het afgelopen jaar is onze dienstverlening verder uitgebreid en verbeterd met als doel

nog effectiever het lerarentekort tegen te gaan en schoolbesturen te ondersteunen bij hun organisatieontwikkeling. We dragen hieraan bij door met bestendige oplossingen te komen, waarbij wordt ingezet op duurzame inzetbaarheid en behoud van medewerkers voor de sector, afgestemd op regionale behoeften. Alle adviseurs zijn opgeleid tot Risico Adviseur Duurzame Inzetbaarheid (RADI) wat garantie biedt voor kwaliteit van de dienstverlening.

Het jaar 2022 is het laatste jaar waarin de dienstverlening op het gebied van bedrijfsgezondheidszorg door het Vervangingsfonds wordt aangeboden. In 2021 is besloten dat het belangrijk is voor de toekomst van de sector om de betreffende activiteiten binnen de wettelijke taken van het Participatiefonds te verankeren. Op deze manier blijft de expertise behouden voor de sector en ontstaat de mogelijkheid om een breed palet aan dienstverlening centraal aan te bieden.

Eigen risicodragerschap

In 2022 hebben 15 schoolbesturen gekozen voor het volledig eigen risicodragerschap. Door fusies/samenvoelingen van schoolbesturen is het totaal aantal volledig eigenrisicodragers 558 schoolbesturen in 2022. Daarnaast hebben in totaal 83 schoolbesturen gekozen voor een financiële variant, waarmee zij binnen het eigen risicodragerschap nog wel een deel van hun financiële risico afdekken. 326 schoolbesturen zijn volledig aangesloten.

Kosten en premie

In het primair onderwijs is dit jaar tweemaal een cao-loonsverhoging doorgevoerd. In april zijn de salarissen van het PO gelijkgetrokken met de salarissen van het VO. In de zomer is nogmaals 4,75% salarisverhoging doorgevoerd. Door de hogere salarissen heeft het Vervangingsfonds meer premie geheven dan verwacht. We zien in 2022 dat het scholen meer moeite kost om lesbevoegde vervangers te vinden. De door het fonds vergoede Vervangingskosten dalen in 2022, ondanks het hoge verzuim binnen de sector. Om te zorgen dat er geen grote overschotten ontstaan in het Vervangingsfonds, zal de premie in 2023 naar beneden worden bijgesteld.

Informatiebeveiliging

Op 29 oktober is het fonds gecertificeerd voor ISO 27001:2017. Dit betekent dat de management-systemen met betrekking tot de informatiebeveiliging volgens de geldende ISO-norm georganiseerd zijn. Hiermee tonen wij aan dat wij middels procedures en protocollen de aan ons beschikbaar gestelde gegevens het best mogelijk beveiligen.

Tot slot

Het beste onderwijs komt tot stand binnen gezonde, sterke schoolorganisaties. Scholen waar het werkplezier hoog is, de uitstroom en het verzuim laag en waar alle focus op de kerntaak ligt: het verzorgen van de beste lessen voor de kinderen. Dat is waar VfPf in gelooft en waar we ons sterk voor maken. De vraagstukken voor bestuurders en schoolleiders zijn complex. Samen met de sector zetten we daarom de komende jaren in op het voorkomen van ongewenste uitstroom van medewerkers, duurzame inzetbaarheid en ondersteunen we bij de noodzakelijke flexibilisering van het onderwijs.

GEKE FABER

Voorzitter

“

**Het beste
onderwijs komt
tot stand binnen
gezonde, sterke
schoolorganisaties.”**

Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen

Het Vervangingsfonds heeft sinds 1992 de wettelijke taak schoolbesturen in het primair onderwijs financiële waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel.

Met de inwerkingtreding van de Wet beëindiging Vervangingsfonds en modernisering Participatiefonds per 1 augustus 2022, is de BGZ-dienstverlening als wettelijke taak overgeheveld naar het Participatiefonds. De beleidsdoelstellingen van het Vervangingsfonds zijn vanaf die datum primair gericht op het financieel in staat stellen van schoolbesturen, om in noodzakelijke vervanging te voorzien.

In deze wet is ook bepaald, dat de wettelijke verplichte aansluiting bij het Vf op termijn komt te vervallen. Het moment waarop dit zal plaatsvinden is daarbij niet bepaald.

Toekomst van het fonds

De Tweede Kamer heeft op 14 september 2021 het wetsvoorstel 'Beëindiging Vervangingsfonds en modernisering Participatiefonds' met algemene stemmen aangenomen, inclusief het amendement Kwint c.s. Het amendement regelt dat het Participatiefonds per 1 augustus 2022 de taak krijgt om schoolbesturen te ondersteunen bij beleid gericht op het terugdringen van het ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Dit sluit aan bij de wens van sociale partners om de opgebouwde expertise en instrumenten die onderdeel zijn van de BGZ-taak te behouden.

Het moment waarop de wettelijk verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds komt te vervallen, is mede afhankelijk van de maatregelen die worden ingesteld om de risico's voor schoolbesturen te matigen bij beëindiging van de mogelijkheid om vervangingskosten te kunnen declareren bij het Vervangingsfonds. Hiertoe dient eerst nog een nader onderzoek plaats te vinden met vraagstellingen in overleg met het Ministerie van OCW, de sociale partners en het Vervangingsfonds. Met dit onderzoek wordt beoogd de risico's en vervangingsbehoefte bij schoolbesturen in het primair onderwijs in kaart te brengen, zodat de juiste maatregelen kunnen worden ingesteld.

In januari 2019 heeft het bestuur een strategisch meerjarenbeleidsplan vastgesteld dat de sector in de jaren 2019-2022 heeft ondersteund in het traject op weg naar een toekomst zonder aansluiting bij het Vervangingsfonds. De ondersteuning wordt uitgevoerd door de regiocoördinatoren en adviseurs. De maatwerk-dienstverlening op regionaal niveau waarborgt een betere integratie en afstemming met het preventieve beleid van het Participatiefonds (Pf). De BGZ-taken sluiten naadloos aan op de doelstellingen van het Pf en daarmee op het terugdringen van het lerarentekort. Per 1 augustus is de BGZ-dienstverlening een wettelijke taak is van het Pf. Per 1 januari 2023 zijn deze taken ook administratief aan het Pf overgedragen.

Verslag

Algemeen en leeswijzer

In het jaarverslag worden de voornaamste activiteiten van het Vervangingsfonds in het verslagjaar 2022 beschreven. De wettelijke kerntaken, het financieren en verevenen van de kosten van vervanging van door ziekte afwezig personeel en het flankerend beleid, vormen de kern van deze activiteiten.

Naast de financiering van de vervangingskosten, waarvoor premie wordt geheven, wordt ook kort ingegaan op het reglement van het Vf waarin de voorwaarden voor vergoeding van vervangingskosten staan beschreven.

Het flankerend beleid (BGZ) heeft enerzijds tot doel invulling te geven aan centrale afspraken van sociale partners, om werknemers in het PO te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond Arbo, verzuim en re-integratie. En anderzijds door bij te dragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO via gerichte (decentrale) maatwerkondersteuning van schoolbesturen en medewerkers.

De visie en aanpak van het fonds wordt beschreven evenals de in 2022 uitgevoerde activiteiten. Focuspunten van het BGZ-beleid zijn duurzame inzetbaarheid en strategische personeelsplanning. Zoals hierboven aangegeven, heeft het Vervangingsfonds deze wettelijke taak tot 1 augustus 2022 vervuld. Per 1 augustus 2022 is het flankerend beleid als wettelijke taak ondergebracht bij het Participatiefonds. Per 1 januari 2023 zijn alle activiteiten overgeheveld.

Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de interne beheersing waarin onder meer ingegaan wordt op gegevensbeveiliging, risicomanagement en procesmanagement. Ook is de samenstelling van bestuur en bestuurlijke commissies in dit hoofdstuk vermeld evenals het aantal in het verslagjaar ingediende bezwaarschriften. Tot slot zijn de voornaamste financiële kengetallen en indicatoren opgenomen. De jaarrekening volgt in hoofdstuk 2.

Financiering van de vervangingskosten

Het Vervangingsfonds heft een premie bij de schoolbesturen voor de financiering van de vervangingskosten die ten laste van het fonds komen. Schoolbesturen kunnen de keuze maken het risico van vervangingskosten geheel of gedeeltelijk zelf te dragen. Bij de keuze voor geheel eigenrisicodragers wordt er een collectiviteitspremie in rekening gebracht, welke meebeweegt met de premie voor aangesloten schoolbesturen. Bij gedeeltelijk eigenrisicodragers heeft een schoolbestuur de keuze uit 4 financiële varianten, te weten:

1. Eigen risicovariant van 2 maal de werktijdfactor
2. Eigen risicovariant van 6 maal de werktijdfactor
3. Stoplossvariant met een eigen risico in vaste bedragen van 80%
4. Stoplossvariant met een eigen risico in vaste bedragen van 100%

Het Vervangingsfonds stelt een kostendekkende premie vast. Niet ieder personeelslid is verplicht aangesloten bij het Vf. Voor personeel dat niet onder de verplichte aansluiting valt, bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid tot vrijwillige aansluiting.

De maandelijks verschuldigde premie wordt door het Vervangingsfonds berekend op basis van de gegevens die via salarisverwerkers worden aangeleverd. Alle schoolbesturen hebben een compliance verklaring afgegeven inzake de betrouwbaarheid (volledig en juist) van de aangeleverde gegevens. Het schoolbestuur ontvangt via de online Mijn Vf omgeving de opgave van de verschuldigde premie.

Het totaal aan verschuldigde premies van een bestuur wordt vastgelegd in de financiële administratie. Vanuit deze administratie volgt het Vervangingsfonds of een bestuur de premie ook daadwerkelijk heeft afgedragen (debiteurenbeheer).

De premieopbrengsten, exclusief premieopslag BGZ, laten de volgende ontwikkeling zien:

Bedragen * € 1.000	2022	2021
Premieopbrengsten	52.607	56.980

De premieopbrengsten zijn ten opzichte van 2021 gedaald met 7,7% (- € 4,4 mln.).

De daling van de premieopbrengsten is onder te verdelen naar:

a. Effect nieuwe besturen eigen risicodragers	- 15,4%	(- € 8,8 mln.)
b. Effect groei fte + cao	+ 11,1%	(+ € 6,3 mln.)
c. Overige effecten	- 3,4%	(- € 1,9 mln.)

- Ad. a)** Per 1 januari 2022 hebben er 15 schoolbesturen gekozen voor het volledig eigenrisicodragerschap. Door fusies/samenvoegingen van schoolbesturen is het totaal aantal besturen met een volledig eigenrisicodragerschap 558 schoolbesturen in 2022. Daarnaast hebben in totaal 83 schoolbesturen gekozen voor een financiële variant, waarmee zij binnen het eigen risicodragerschap nog wel een deel van hun financiële risico afdekken.
- Ad. b)** De CAO PO is vanaf 2022 gelijkgetrokken met die van het VO, daarnaast is nog een cao-verhoging van 4,75% doorgevoerd in de zomer. Er is een stijging in fte geweest in de sector, ongeveer 3,7%.
- Ad. c)** Dit betreft diverse effecten, waaronder de mutatie in de premiedifferentiatie, die lager is dan voorgaand jaar (-1,2 mln).

Premiedifferentiatie bonus-malus

Op grond van paragraaf 3.2 van het reglement Vf vindt er jaarlijks een berekening plaats met betrekking tot de bonus-malus regeling. Afrekening vindt plaats voor 15 oktober van het jaar opvolgend. In aanmerking voor de bonus-malus regelingen komen de schoolbesturen die geen eigenrisicodragers zijn. Het bestuur stelt per kalenderjaar de bandbreedte voor de bonus-malus verhouding vast. Deze bandbreedte heeft een ondergrens en een bovengrens die beide worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De regeling is als volgt opgebouwd:

Berekening bonus-malus:

1. Berekenen bandbreedte: bedrag ontvangen vervangingskosten/ bedrag betaalde premies
2. Onderkant bandbreedte is bepaald op 1,0; bovenkant bandbreedte is bepaald op 1,1
3. Indien bandbreedte < 1,0 ontvangt BG een bonus (percentage = 30%)
4. Indien bandbreedte > 1,1 betaalt BG een malus (percentage = 50%)

De hoogte van de malus wordt bepaald door de omvang van het BG.

1. Lumpsum < 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 1,5
2. Lumpsum > 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 2,0

In totaal komen 261 besturen in aanmerking voor premie-restitutie (2021: 273) tot een totaalbedrag van € 4,9 mln. (2021: € 4,4 mln.). Tegenover de restitutie staat dat 53 besturen een toeslag zijn verschuldigd (2021: 60) tot een totaalbedrag van € 0,8 mln. (2021: € 1,3 mln.).

Voor 11 besturen geldt dat men noch een toeslag is verschuldigd, noch in aanmerking komt voor premie-restitutie (2021: 20). Per saldo is er sprake van een nettoresultaat van € 4,1 mln. negatief over het jaar 2022 (2021: € 3,1 mln. negatief) voor het Vervangingsfonds. Zie ook sectie [11] Premieopbrengsten in de jaarrekening.

Reglement Vervangingsfonds

Het bestuur van het Vervangingsfonds stelt voor schoolbesturen in het primair onderwijs een reglement vast waarin de voorwaarden in het kader van vervangingsdeclaraties zijn vastgelegd.

Er hebben zich in 2022 geen grote wijzigingen in het Reglement Vf voorgedaan. In verband met de loonsverhogingen als gevolg van de nieuwe cao PO per april en per juli 2022, zijn de normbedragen zoals vermeld in het reglement hierop aangepast.

Verder is in 2022 samen met Netcompany en WWplus doorgewerkt aan het portaal Mijn Vf. Zo zijn er verschillende updates doorgevoerd om de prestaties van het portaal te verbeteren. Ook is er in samenwerking met Buro Improof, ten behoeve van een klanttevredenheidsonderzoek over het portaal, een kleine enquête ingebouwd in Mijn Vf. Naar aanleiding van de input die hierop wordt ontvangen kunnen verdere verbeteringen worden doorgevoerd.

Ondersteuning sector in professionalisering personeels-, verzuim- en vervangingsbeleid

Schoolbesturen kunnen gebruikmaken van diensten van het Vf op het gebied van Arbo-, ziekteverzuim- en personeelsbeleid. Het gaat om diensten die vallen onder de zogenoemde Bedrijfsgezondheidszorg Primair Onderwijs (BGZ). Dit vergt een aanpak op alle niveaus (zowel op bestuurs-, school-, team- als individueel niveau). De doelstelling van dit flankerend beleid, ook wel BGZ (bedrijfsgezondheidszorg)-beleid, is tweeledig, namelijk:

1. Invulling geven aan centrale afspraken van sociale partners om schoolbesturen en werknemers in het primair onderwijs te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond Arbo-, verzuim en re-integratie.
2. In aanvulling op bovenstaand punt bijdragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO via gerichte (decentrale) ondersteuning van schoolbesturen en werknemers.

Tot 1 augustus 2022 voerde het Vervangingsfonds beide doelstellingen uit voor alle schoolbesturen in het PO. Per 1 augustus 2022 zijn deze doelstellingen als wettelijke taak bij het Participatiefonds ondergebracht. Per 1 januari 2023 worden de activiteiten ook administratief overgeheveld van het Vervangingsfonds naar het Participatiefonds. Deze activiteiten zijn continu in ontwikkeling. De maatschappelijke opdracht van scholen is ook steeds complexer en dynamischer door onder andere stelselwijzigingen in het primair onderwijs, teruglopende leerlingaantallen, groeiende werkdruk, lerarentekort en natuurlijk corona. Terugdringen van verzuim en vermindering van werkdruk leveren een bijdrage aan de vermindering van het lerarentekort en dat staat dan ook centraal in de dienstverlening van het Vervangingsfonds. De activiteiten van het Vervangingsfonds en Participatiefonds voorzien in een behoefte en worden positief gewaardeerd. Er is in de afgelopen jaren een infrastructuur opgebouwd waarin veel kennis is samengebracht, instrumenten zijn ontwikkeld en een netwerk van adviseurs is ingericht die scholen en medewerkers "op maat" begeleiden.

Om de bekendheid van deze dienstverlening te vergroten, meer besturen te bereiken, meer maatwerk te leveren, beter in te spelen op verschillen in regionale behoeftes én een strategische gesprekspartner te zijn van schoolbestuurders, heeft het Vf in 2019 geïnvesteerd in regiocoördinatoren.

Zij hebben als opdracht om vanuit de behoefte van schoolbesturen maatwerk in dienstverlening te leveren, waarbij de focus ligt op professionalisering van het HR-beleid op scholen. In 2022 zijn bij ruim 85% van de schoolbesturen fysiek één of meerdere inhoudelijke gesprekken gevoerd, die in veel gevallen tot dienstverlening hebben geleid.

Door de inzet van de flexibele schil aanvullend op de vaste kern van adviseurs kon in 2022 aan alle vraag voldaan worden. De regioteams bestaan uit regiocoördinatoren, vaste adviseurs, flexibele schil, casemanagers en mentoren. De flexibele schil bestaat uit 8 adviseurs, naast de 16 vaste adviseurs en 11 regiocoördinatoren.

Onze visie en aanpak

Als concretisering van de doelstellingen vanuit het BGZ-beleid, heeft het bestuur van het Vervangingsfonds besloten om in de beleidsperiode (2019-2022) extra aandacht te besteden aan het voorbereiden van de sector op het zelf verantwoordelijk zijn voor de vervangingskosten. De aanpak voor deze beleidsperiode is vastgelegd in het strategisch meerjarenbeleidsplan BGZ, met de volgende missie voor de bedrijfsgezondheidszorg: 'Het Vervangingsfonds adviseert en ondersteunt het primair onderwijs in duurzame professionalisering van het verzuim- en vervangingsbeleid en het daaraan gerelateerde personeelsbeleid. Het fonds doet dit door ondersteuning en advisering aan te bieden bij het ontwikkelen én het borgen van duurzaam personeels-, verzuim-, en vervangingsbeleid.'

Onze BGZ-ondersteuning en advisering is daarmee gericht op een duurzaam professionaliseringseffect in de organisatie van de schoolbesturen en op het bereiken van duurzame inzetbaarheid. Het Vervangingsfonds biedt schoolbesturen maatwerk door ondersteuning te bieden die aansluit bij de behoefte van een individueel schoolbestuur. Wij zorgen voor een efficiënte en effectieve inrichting en uitvoering van onze taken en processen, waardoor de sector kan profiteren van betaalbare dienstverlening zonder winst-oogmerk. Daarbij hanteren we een eenduidige werkwijze gericht op maatwerk bij een schoolbestuur. Per 1 augustus 2022 heeft het Participatiefonds de hierboven genoemde taak en missie overgenomen van het Vervangingsfonds. Vanaf deze datum heeft het Participatiefonds namelijk het 'ondersteunen van het bevoegd gezag bij het beleid gericht op het terugdringen van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid en het voorkomen van werkloosheid' als wettelijke taak van het Vervangingsfonds overgenomen.

In 2020 hebben we flink geïnvesteerd in de ontwikkeling van dienstverlening die is gericht op duurzame inzetbaarheid en strategische personeelsplanning. Door dit te doen geven we invulling aan de vraag en behoefte van schoolbesturen. Deze vraag is vaak breder dan verzuim- en vervangingsbeleid en omvat het gehele HR-spectrum. Onze advisering moet daar dan ook op gericht worden, zodat we altijd toegevoegde waarde leveren tegen een betaalbare prijs.

In 2021 hebben we met deze dienstverlening schoolbesturen geholpen zich verder te professionaliseren en zich te richten op behoud van personeel als bijdrage aan de vermindering van het lerarentekort. Omdat we regionaal georganiseerd zijn, kunnen we integraal VfPf-dienstverlening aanbieden als daar vraag naar is. En het blijkt dat daar vraag naar is. Vraag naar herintreders, vraag naar begeleiding van starters en zij-instromers, vraag naar duurzame inzetbaarheid en vraag naar een strategische gesprekspartner die in staat is samen met een schoolbestuur oplossingsrichtingen te bedenken en in te voeren. Het inzicht dat we gegeven hebben aan de hand van de werkloosheidscijfers en bijbehorende kosten, zorgt ervoor dat schoolbesturen het belang van HR-beleid beter inzien en daar al dan niet in samenwerking met andere partijen werk van willen maken. In de regio zijn we bezig geweest om netwerken te ontwikkelen, niet alleen met schoolbesturen, maar ook met samenwerkingsverbanden, UWV en RTC's (Regionale Transfercentra). VfPf neemt actief deel in samenwerkingsverbanden met RTC's, RAP/RAL regio's. In totaal namen we in 2021 deel aan 22 samenwerkingsverbanden in een actieve of leidende rol.

In de regio Noord-Oost hebben we het crossmentoring programma, opgezet door o.a. de Algemene Vereniging van Schoolleiders (AVS), gefaciliteerd. In dit programma deelden 32 schoolleiders hun ervaringen, dilemma's en vraagstukken met 32 leiders uit andere organisaties.

Op basis van de uitvoering van haar BGZ-taken verkrijgt het Vf steeds meer kennis en ervaring van de sector PO. Het fonds ziet het dan ook als taak om het publiek belang van de sector te dienen door het aanbieden van een collectief kennis- en expertisecentrum op het gebied van bedrijfsgezondheidszorg. Op deze manier kan heel de sector profiteren van de opgedane kennis en ervaringen binnen de sector. De volgende hoofddoelstelling wordt voor de periode 2019-2022 gehanteerd:

- Schoolbesturen zijn in staat om nu en in de toekomst een veilige, gezonde en prettige werk- (en leer) omgeving te creëren;
- Schoolbesturen zijn in staat om nu en in de toekomst in de noodzakelijke vervanging te voorzien (professionele bedrijfsvoering)

Activiteiten 2022

Het meerjarenbeleidsplan BGZ is vertaald in een jaarplan, waarin de activiteiten gericht zijn op het realiseren van de volgende twee hoofdambities:

- streven naar een verzuimpercentage lager dan 5,5%;
- investeren in het professionaliseren van schoolbesturen binnen de gehele PO sector op HR-beleid.

Bovenstaande activiteiten zijn gedurende 2022 voortgezet.

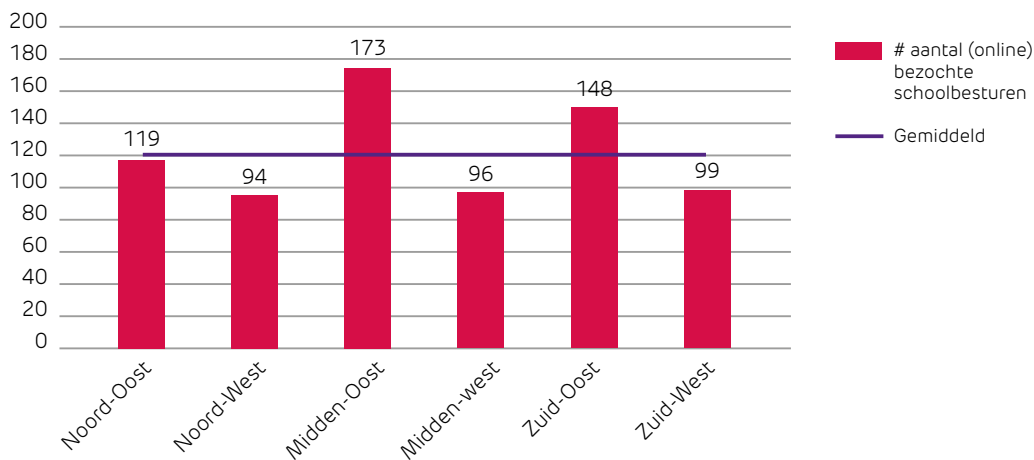

1. Advies & Ondersteuning

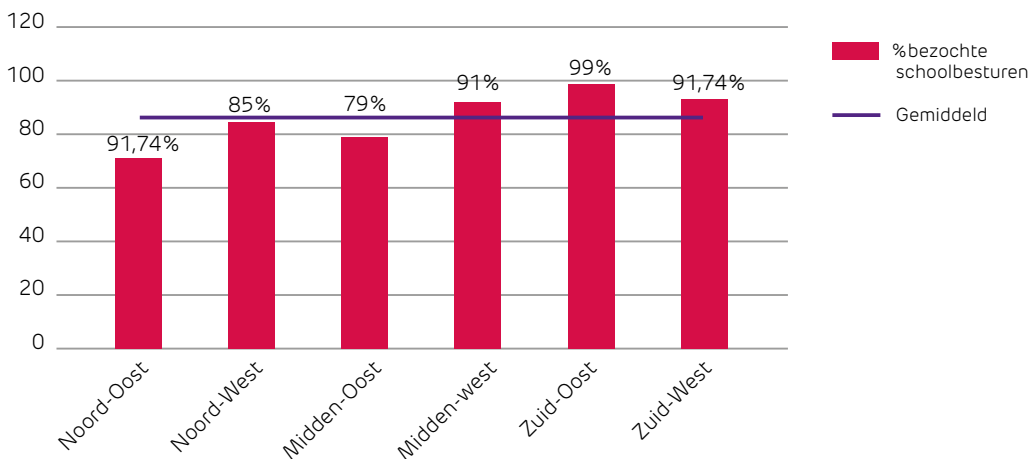
Voor het Vervangingsfonds zijn – in samenwerking met het Participatiefonds – 11 regiocoördinatoren, 16 adviseurs Arbeid & Vitaliteit en 8 adviseurs vanuit de flexibele schil werkzaam, die schoolbesturen adviseren en ondersteunen. Schoolbesturen waarderen de dienstverlening van de regiocoördinatoren en adviseurs. Door het opheffen van de coronamaatregelen, konden er dit jaar meer live bezoeken aan besturen en scholen worden gebracht dan in 2021.

Van de in totaal 873 bij ons aangesloten schoolbesturen is er met 729 besturen contact geweest, een percentage van 85,89%.

Aantal bezochte schoolbesturen in 2022

Percentage bezochte schoolbesturen in 2022 per regio

Dit jaar hebben we geïnvesteerd in het realiseren van contacten met externe partners, zoals bijvoorbeeld de regionale transfercentra (RTC's), het UWV en Stichting Het Potentieel Pakken (HPP). We hebben totaal 18 samenwerkingsverbanden tot stand gebracht en participeren in 38 bestaande verbanden.

Om het scholenveld voor te bereiden op het eigenrisicodragerschap (ERD-schap) is er actief bij de besturen geadviseerd. Daarbij is een integrale nulmeting uitgevoerd en afgerond met een rapportage. Op basis van deze nulmeting (al dan niet aangevuld met de rekentool) is advies uitgebracht aan de betreffende schoolbesturen ten aanzien van het eigenrisicodragerschap. Bij 86 besturen is een financiële analyse gedaan en aanvullende ondersteuning geboden bij het uitvoeren van een actieplan.

Mede als gevolg van onze adviesrol hebben per 1-1-2022 in totaal 558 besturen gekozen voor het volledig ERD-schap, er zijn 83 besturen met een financiële variant.

Soort ERD-schap	Aantal besturen 01-01-2022
ERD volledig	558
ERD 2 maal werktijdfactor p/w	26
ERD 6 maal werktijdfactor p/w	29
ERD stop-loss 100%	21
ERD stop-loss 80%	7
Totaal aantal ERD-besturen	641

2. Trainingen, workshops & netwerken

In 2022 heeft het Vf 259 regionale trainingen en workshops georganiseerd over de Modernisering Pf en Budgettering, Ontslag en werkloosheid in het PO, Wet- en Regelgeving rondom verzuim, Generatiemanagement, Visie op verzuim, Wet Verbetering Poortwachter en toetsingskader UWV, Inzetbaarheidsgesprekken in onzekere tijden, RI&E-ondersteuning, Quicksan PSA en de Arbocatalogus PO. Een deel hiervan heeft online plaatsgevonden.

Landelijk hebben we online 139 sessies verzorgd waaraan in totaal 1049 personen hebben deelgenomen. Een daling ten opzichte van het jaar daarvoor. Niet zo vreemd, aangezien live bezoeken aan scholen en besturen weer mogelijk waren dit jaar. We zien over het geheel een duidelijke daling van het aantal deelnemers aan online bijeenkomsten. Halverwege 2022 hebben we het aanbod online sessies dan ook teruggeschroefd.

In 2022 hebben we vier focusweken georganiseerd met de volgende thema's: Vrouw & Overgang, Arbo, Werkgeluk en Diversiteit & Inclusiviteit. Tijdens deze weken waren er online bijeenkomsten waarin experts op het gebied van het thema informatie deelden en onze eigen adviseurs diverse workshops gaven. De weken zijn over het algemeen goed bezocht. Voor het nieuwe jaar staan er ook weer vier weken gepland.

Een aantal adviseurs ondersteunt al jaren verschillende netwerken verspreid over het land, voor directeurs en P&O-ers in het primair onderwijs. In 2022 hebben we hier meer aandacht aan gegeven, en maar liefst 121 netwerkbijeenkomsten georganiseerd. De bijeenkomsten worden goed bezocht en zijn veelal zelfsturend. De adviseurs faciliteren de bijeenkomsten.

3. Arbo-instrumentarium

Arbocatalogus

De Arbocatalogus PO is ontwikkeld om aan de algemene eisen uit de wet inzake arbeidsomstandigheden te voldoen. De catalogus vertaalt in praktische oplossingen hoe een schoolbestuur aan zijn verplichtingen kan voldoen om zorg te dragen voor een veilige en gezonde werkomgeving van de medewerkers op de scholen. De Arbocatalogus sluit aan op de Arbomeester (het instrument voor het uitvoeren van een RI&E). Hierdoor zijn oplossingen uit de Arbocatalogus direct gekoppeld aan gesignaleerde risico's uit de Arbomeester. Het Vervangingsfonds beheert en onderhoudt de Arbocatalogus in opdracht van de sociale partners (redactieraad) en voert het secretariaat van de catalogus.

Er zijn in 2022 ruim 111.000 pagina's geraadpleegd van de Arbocatalogus PO. Een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar toen de site net was vernieuwd. De meeste bezoekers van de site zijn geïnteresseerd in de thema's Veiligheid en gezondheid schoolgebouwen, Personeel en gezondheid en Psychosociale arbeidsbelasting.

Arbo

De Arbomeester is een erkend branche-instrument voor het PO om een RI&E uit te voeren. Het ondersteunt bestuursleden, schoolleiders en medewerkers met taken op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van personeel en leerlingen. Het instrument helpt arbeidsrisico's te signaleren en legt – ook via de koppeling met de informatie in de Arbocatalogus – de basis voor een gezonde werkomgeving in het PO. Dit jaar is een start gemaakt met het aanpassen/herbouwen van de Arbomeester. We verwachten dat deze vernieuwde Arbomeester in 2023 kan worden opgeleverd.

De adviseurs zijn bij 265 scholen betrokken bij vragen rondom Arbo. Dit kan betekenen dat zij vragen hebben beantwoord over de RI&E en bijbehorend plan van aanpak, over het Arbobeleid of over het opleiden van preventiemedewerkers.

Werkbelevingsmonitor

Samen met het Arbeidsmarktplatform Primair Onderwijs hebben we door een extern bureau een Werkbelevingsmonitor speciaal voor het PO laten maken. Gedurende de afgelopen twee jaren hebben we bij 90 scholen deze Werkbelevingsmonitor ingezet en samen met de school een plan van aanpak opgesteld. Dit plan werd door de scholen overgenomen in hun schooljaarplan. Helaas waren er minder scholen dan we hadden verwacht, dit valt vooral te wijten aan de corona-omstandigheden waar de scholen ook dit jaar mee te maken hadden.

Plan V

- We ervaren dat er een duidelijke verschuiving is van een curatieve aanpak op verzuim naar een meer preventieve aanpak. Dit heeft voor 2022 geresulteerd in een terugloop van het aantal opgestarte Plan V trajecten naar 38, tegenover 45 in 2021. Vaak zijn deze trajecten een combinatie met het thema Duurzame inzetbaarheid. Waarbij niet alleen gekeken wordt naar de oorzaken en oplossingen van ontstane verzuimcasuïstiek en alles wat daar mee samenhangt (zoals verzuimbeleid en samenwerking Arbodienst), maar ook de thema's Vitaliteit & Gezondheid vanuit een meer preventieve visie worden meegenomen.
- De al lopende trajecten zijn geregeld door corona onderbroken en worden nu mondjesmaat weer opgestart.
- Bij 66 schoolbesturen was er een incidentele vraag over verzuimreductie, verzuimbeleid of verzuimbegeleiding.

Duurzame inzetbaarheid

In 2021 zijn we begonnen met het uitvoeren van een trajectaanpak gericht op duurzame inzetbaarheid waaraan 54 schoolbesturen deelnamen. Voor 2022 zien we dat deze trajecten langere tijd in beslag nemen en dus nog doorlopen in 2022. In totaal lopen er in 2022 61 trajecten.

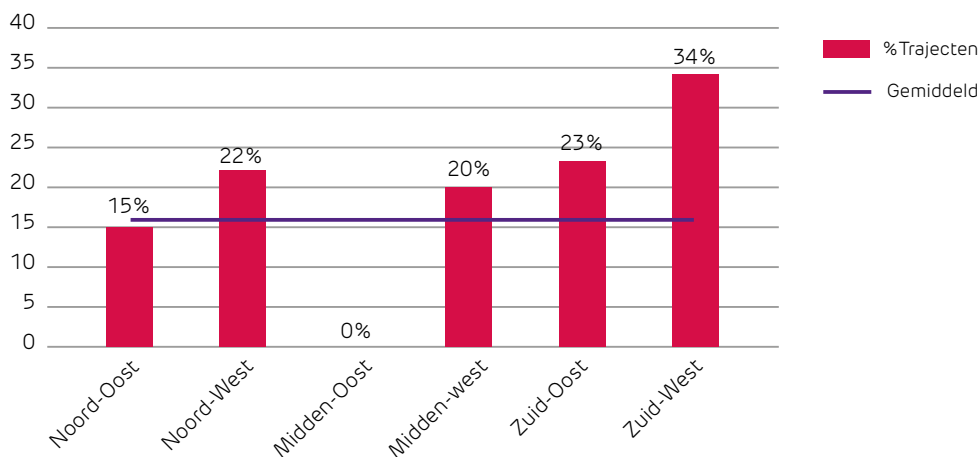
Voor veel schoolbesturen is een trajectaanpak nog een te grote investering in tijd. Graag willen ze starten met één of twee items. Voor 2022 betekende dit dat er bij 121 schoolbesturen aandacht is gegeven aan een thema dat valt onder Duurzame Inzetbaarheid.

Strategische personeelsplanning

Nu het lerarentekort zo nijpend is en de komende jaren waarschijnlijk niet minder wordt, hebben we een methode ontwikkeld om strategische personeelsplanning (SPP) bij besturen onder de aandacht te brengen. In samenwerking met een hoogleraar op dit gebied, hebben we een kwantitatief en kwalitatief model ontwikkeld. We zien dat hier steeds meer belangstelling voor komt. Zeker nu er ook voor de RAP-regio's (regionale aanpak personeelstekort) een verplichting is gekomen op dit thema.

In 2022 zijn er 51 SPP-trajecten gestart. Vooral de laatste maanden zagen we de vraag naar informatie over strategische personeelsplanning stijgen en verwachten dan ook voor volgend jaar nog grotere aantallen.

Percentage trajecten bij schoolbesturen in 2022

Kenniscentrum

Onze rol in het delen van data met besturen heeft dit jaar meer inhoud gekregen. We zien de vraag toenemen op aanvragen over ziekteverzuim, uitkeringslasten en over de inhoud van ons Vf en Pf portal. Het aantal besturen waarmee we data en informatie hebben gedeeld is dit jaar uitgekomen op 439.

Interne beheersing

Algemeen

In 2019 zijn werkafspraken (kenmerk: 16638405) tussen het Vervangingsfonds en het ministerie van OCW afgesloten. Deze werkafspraken zijn ook van toepassing verklaard op het jaarverslag en de jaarrekening 2022. De hierin opgenomen bepalingen benoemen een aantal rapportage items die het fonds aan het ministerie van OCW dient te rapporteren, zodat het ministerie haar toezichhoudende rol kan vervullen. Het voorliggende jaarverslag is in overeenstemming met de geldende richtlijnen voor de jaarverslaglegging, de werkafspraken en Titel 9 BW2, opgesteld. Op de controle door de accountant is het Accountantscontrole-protocol Vervangingsfonds van toepassing.

Het organogram van het Vervangingsfonds is opgenomen in het verslag van de jaarrekening op pagina 65.

Bescherming persoonsgegevens (Privacy) en informatiebeveiliging (Security)

In 2022 zijn er veel stappen gezet op weg naar verbeterde kwaliteit en professionalisering op het gebied van Privacy & Security. Het belangrijkste wapenfeit is dat het informatiesecuritymanagementsysteem van Vervangingsfonds/Participatiefonds (VfPf) ISO 27001-gecertificeerd is. De essentie van deze internationale norm, is dat er een cyclische aanpak wordt ingericht om blijvend en aantoonbaar in control te zijn op het gebied van Security en om continu te verbeteren.

Overigens heeft VfPf ervoor gekozen die aanpak ook geschikt te maken voor controle op de bescherming van persoonsgegevens (privacy), zodat één managementsysteem ontstaat voor Privacy & Security (in het geval van VfPf zijn deze namelijk onlosmakelijk met elkaar verbonden). Dit alles doen we in de eerste plaats omdat onze stakeholders dat van ons verwachten, maar ook omdat de Algemene verordening gegevens bescherming (AVG) op VfPf van toepassing is. Ook het BIO-normenkader speelt hierbij een rol en wordt dan ook in de aanpak meegenomen.

In 2022 hebben zich geen noemenswaardige incidenten voorgedaan.

Risicomanagement

Wij vergroten de effectiviteit door vooruit te denken en bewuste keuzes te maken. Risicomanagement is daarmee een integraal onderdeel van de governance van onze organisatie. Het draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen door het tijdig identificeren van risico's en het bepalen van een passende strategie om er mee om te gaan. Niet alle risico's hoeven tot in detail te worden gemanaged, maar moeten passen binnen de risicobereidheid. Er wordt gestuurd op de opvolging van gekozen beheersmaatregelen, zodat risico's ook daadwerkelijk worden verlaagd.

Risicomanagementsysteem

Het risicomanagement is ingericht volgens verschillende principes. Voor de ISAE3402 en de ISO27001 certificering hanteren wij het daarbij behorende risico kader, voor de overige risico's analyseert het management de risico's die zij beoordeelt op kans x impact. Risico's worden op basis van impact en kans van optreden geprioriteerd. De scores per risico geven het belang weer en de hoogst scorende risico's worden aan een manager toebedeeld om de mitigerende maatregelen uit te voeren en het risico verder te monitoren. De risicobereidheid is gematigd. We streven ernaar om de risico's die onze doelstellingen kunnen bedreigen, proactief te identificeren en te beheersen. Operationele risico's en beheersmaatregelen zijn ondergebracht in het Internal Control Framework (in het kader van de ISAE3402 certificering). Jaarlijks wordt dit Internal Control Framework geactualiseerd en wordt de effectiviteit van de beheersmaatregelen getoetst. De effectiviteit van beheersingsmaatregelen wordt getoetst op opzet, bestaan en werking worden door een externe auditor getoetst. De security maatregelen in het kader van de ISO27001 certificering worden op eenzelfde wijze door een externe auditor getoetst.

Risico's en beheersmaatregelen

Onderstaande items zijn als belangrijkste aangemerkt. Dit blijven belangrijke thema's, aangevuld met het vinden en behouden van goed personeel ('werkplezier en vakmanschap').

Strategie			
Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Open Overheid	In het kader van Open OCW worden wij hier mee geconfronteerd: * Verplicht verstrekken informatie vanuit de wettelijke taak versus het respecteren van de privacy van persoonsgegevens * Druk op de organisatie deze veranderingen in wet- en regelgeving tijdig door te voeren	* Privacy risico's voor prive personen uit de sector primair onderwijs * Reputatieschade, claims en/of boetes * Misbruik van gegevens door derden na onrechtmatig verkregen data	* Uitwerken beleid naar beschikbaarstellen gegevens * Toetsen beleid aan regelgeving rondom AVG en security
Digitalisering & IT	De digitalisering en IT organisatie staat stevig onder druk. Oude systemen worden vervangen door nieuwe. Systemen dienen te voldoen aan de eisen voor klant-vriendelijkheid.	* Beschikbaarheid en betrouwbaarheid van IT-systemen * Ontevreden klanten die gebruikmaken van onze systemen * Druk op de organisatie en het absorptievermogen * Gevraagde recourses leggen druk op de (reguliere) beheeragenda	* Continu klantmetingen klanttevredenheid * Portfoliomanagement verder professionaliseren * Prioritering en focus op strategische projecten
Informatiebeveiliging	Wij willen aan onze klanten aantonen dat de door hen geleverde gegevens veilig in onze systemen worden beheerd en opgeslagen.	* Reputatieschade, claims en/of boetes * Misbruik van gegevens door derden na onrechtmatig verkregen data	* Blijvende certificering ISO27001 * Security awareness trainingen bij het personeel
Operatie			
Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Business continuity	Calamiteiten die zich kunnen voordoen maken dat er een plan moet liggen die de te nemen maatregelen beschrijft.	* Continuïteit van de dienstverlening met gevolgen voor klanten * Reputatieschade * Financiële impact	* Herijken Business continuity plan (BCP) * Awareness hoe te handelen conform BCP bij calamiteit
Stabiele IT omgeving	De uitvoering van complexe IT-programma's leidt tot veranderende eisen aan de informatievoorziening en het IT-landschap. Belangrijke eis is dat de betrouwbaarheid en performance voor onze klanten op niveau blijft.	* Beschikbaarheid en betrouwbaarheid van IT-systemen * Reputatieschade, claims en/of boetes * Misbruik van gegevens door derden na onrechtmatig verkregen data	* Impactanalyse bij changes. * Uitgebreid testen van software -en systeemwijzigingen, waaronder performance en ketentests * Investerings in IT-infrastructuur en cloudoplossingen
Financiële positie & verslaggeving			
Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Premieheffing	Premieheffing die leidt tot overschotten en/of tekorten maakt dat klanten geconfronteerd worden met grote fluctuaties in het premiepercentage.	* Reputatieschade	* Degelijke data-analyse om toekomstige ontwikkelingen inzichtelijk te maken, waardoor een juiste premieberekening kan plaatsvinden
Compliance wet- en regelgeving			
Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Veranderingen in wet- en regelgeving	De hoeveelheid veranderingen en nieuwe wet- en regelgeving vraagt veel van de implementatiekracht van de organisatie.	* Reputatieschade, claims en/of boetes bij niet tijdige implementatie	* Portfoliobenadering wet- en regelgeving * Stakeholder gesprekken met Ministerie OCW

“

Het Vf biedt schoolbesturen maatwerk door ondersteuning te bieden die aansluit bij de behoefte van een individueel schoolbestuur.”

Diverse onderdelen bedrijfsvoering

Regie op ICT

In 2022 hebben twee activiteiten groot beslag op de capaciteit van Regie op ICT gelegd. Het in productie gaan op 1 augustus van de applicaties voor de Modernisering van het Participatiefonds en de ISO 27001-certificering. Beide projecten zijn succesvol uitgevoerd. Vanaf 1 augustus zijn de applicaties ter ondersteuning van het nieuwe reglement Pf door de schoolbesturen in gebruik genomen. De ISO 27001-certificering van VfPf was in de laatste week van oktober een feit.

Voor de interne informatievoorziening was de lancering van het VfPf-intranet, Willems woonkamer, een belangrijke toevoeging aan de werkplek van de medewerkers. Het intranet biedt de medewerkers de mogelijkheid om makkelijk met elkaar te communiceren op alle vlakken, zowel zakelijk als sociaal. Willems woonkamer biedt toegang tot documenten, het laatste nieuws, personeelsinformatie en alle soorten van achtergrondkennis.

In 2022 zijn drie belangrijke projecten gestart waarbij ICT een grote rol speelt: Open op orde, Klantbeeld en SlimmeR. Open op orde stelt VfPf in staat aan te sluiten bij de eisen die door de Rijksoverheid worden gesteld bij de communicatie met het bedrijfsleven, overheidsorganisaties en burgers. Klantbeeld gaat de medewerkers in de regio's ondersteunen in hun contacten met schoolbesturen en scholen. SlimmeR gaat zorgdragen voor verdere optimalisering van de re-integratie van werkloze medewerkers in de sector.

Personeel

Medewerkers van VfPf zijn tot en met 2022 in dienst van het Vervangingsfonds. Aangezien er per invoering van de vernieuwde wet per 1 augustus 2022 de meeste taken aan het Participatiefonds worden toebedeeld worden de medewerkers per 1 januari 2023 overgeheveld van het Vervangingsfonds naar het Participatiefonds. De overgang heeft voor de medewerkers geen gevolgen, maar diende administratief wel veranderd te worden.

Na de coronaperiode bleek dat hybride werken binnen VfPf als zeer prettig en productief werd ervaren. Op basis hiervan is hybride werken formeel doorgevoerd. In een door de OR onlangs uitgevoerde enquête blijkt dat het hybride werken nog steeds hoog wordt gewaardeerd. Ook bij het vervullen van vacatures is de mogelijkheid tot hybride werken een belangrijk argument om voor VfPf te kiezen.

Naast het hybride werken is er veel aandacht aan arbeidsmarktcommunicatie geschonken. In de huidige arbeidsmarkt zijn de traditionele wervingsmethode niet meer geschikt om sollicitanten te bereiken. VfPf heeft een moderne en op de markt aangepaste wijze van werven ontwikkeld en geïmplementeerd. Dit heeft ertoe geleid dat VfPf in staat is gebleven de vacatures te blijven invullen.

Het bestuur en auditcommissie

Het Vervangingsfonds is een stichting die wordt bestuurd door een bestuur dat bestaat uit leden die zijn voorgedragen door werknemers- en werkgeversorganisaties.

Het bestuur

Het bestuur heeft de wettelijke taak om het beleid van de stichting vast te stellen en één of meerdere reglementen vast te stellen met betrekking tot de administratieve voorwaarden, welke bij algemeen verbindend voorschrift verplichtingen van administratieve aard aan de aangeslotenen in het kader van de wettelijke taakuitoefening van de stichting worden opgelegd.

Op 31 december 2022 was het bestuur als volgt samengesteld:

Voorzitter:

- G.H. Faber

Leden:

- S. Beuving
- A. Bodegraven
- M.F. Harrigan
- W. Hendricks
- E. Kopmels
- G.H. Michels
- K.C.J. Straus
- J. Veenstra

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van het bestuur gewijzigd:

1. Mevrouw M.F. Harrigan heeft per 17 februari 2022 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van de PO-Raad.
2. De heer H.J. de Jong heeft per 17 februari 2022 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van CNV Onderwijs, en is per 1 september 2022 afgetreden.
3. Mevrouw G.P.M. van Haren is per 1 april 2022 afgetreden.
4. Mevrouw K.C.J. Straus heeft per 1 april 2022 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van de AVS.
5. Mevrouw G.H. Michels heeft per 1 september 2022 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van CNV Onderwijs.

Het fonds vermeldt dat het bestuur, de vrouwelijke voorzitter meegerekend, bestaat uit drie heren en zes dames.

De auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit vier onafhankelijke leden en is daarmee een onafhankelijk orgaan van het fonds dat toezicht houdt op de organisatie en het bestuur en de directie informeert en adviseert over verschillende onderwerpen, zoals bedrijfseconomische en maatschappelijke thema's, relevante financieel-economische en beleidsmatige ontwikkelingen en andere ontwikkelingen die relevant zijn voor de continuïteit, kwaliteit en doelmatigheid van de organisatie en zijn dienstverlening.

Op 31 december 2022 was de auditcommissie als volgt samengesteld:

Voorzitter:

- D. van Kelle

Leden:

- P.J.A. Nijssen
- A. Stapper
- S. Rötscheid

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van de auditcommissie verder niet gewijzigd.

De auditcommissie is in het verslagjaar zeven keer in vergadering bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de auditcommissie adviezen opgesteld aan het bestuur van het Vervangingsfonds over onder andere de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag 2021
- Begroting 2023 inclusief premiestelling
- Klokkenluidersregeling
- Reglement Vf 2022

Bezwaar en beroep

Het Vervangingsfonds valt als bestuursorgaan onder de werking van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Tegen besluiten van het Vervangingsfonds staat bezwaar en beroep open conform de hoofdstukken 6, 7 en 8 van de Awb.

De mogelijkheden

Als een schoolbestuur het niet eens is met een beslissing van het Vervangingsfonds dan is het mogelijk om binnen zes weken na dagtekening van deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij het bestuur. Het gaat daarbij vooral om beslissingen over de uitvoering van het reglement Vervangingsfonds. Het schoolbestuur kan vervolgens, indien het dat wenst, het bezwaarschrift tijdens een hoorzitting mondeling toelichten. Binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift neemt het bestuur een beslissing.

De beslissing kan een volledige of gedeeltelijke toekenning dan wel een afwijzing van het gevraagde inhouden. Is het schoolbestuur het met deze uitspraak niet eens, dan kan het binnen een termijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrecht van de Rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De afdeling juridische zaken van het bestuursbureau van het Vervangingsfonds is verantwoordelijk voor onder meer de behandeling van bezwaarschriften die schoolbesturen hebben ingediend tegen primaire besluiten van het fonds. In 2022 heeft het Vervangingsfonds 17 bezwaarschriften ontvangen. In 13 van deze bezwaarschriften is het schoolbestuur alsnog in het gelijk gesteld, nadat ze alsnog de vereiste bewijsstukken aangeleverd hadden. Er is nog 1 bezwaarschrift in behandeling per 31 december.

In 2022 is er door schoolbesturen geen beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Rechtbank dan wel bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er zijn geen uitspraken gedaan en er zijn geen beroepschriften gericht tegen beslissingen van het Vervangingsfonds bij de Rechtbank of de Raad van State in behandeling.

Klachtrecht

Iedereen heeft het recht om bij het Vervangingsfonds een klacht in te dienen als hij of zij ontevreden is over de manier waarop hij of zij door het fonds wordt behandeld. Het klachtenreglement schrijft onder meer registratie en jaarlijkse publicatie voor van schriftelijk ingediende klachten. Gedurende het verslagjaar hebben zich dergelijke klachten niet voorgedaan.

Financieel

In het verslagjaar heeft het Vervangingsfonds een positief resultaat gerealiseerd. Jaarlijks streeft het Vf naar een resultaat waarbij het eigen vermogen hoog genoeg is om een adequate bedrijfsvoering te kunnen bewerkstelligen, maar niet onnodig middelen weg te houden bij het scholenveld. Het eigen vermogen is volgens de werkafspraken met het ministerie een bedrag tussen de 12 en 18 miljoen euro.

Het aantal schoolbesturen neemt af, onder invloed van fusies, dit is zichtbaar bij alle aansluitvormen. Per verslagjaar hebben 23 besturen gekozen voor een vorm van eigenrisicodragerschap. Het verlagend effect van nieuwe toetredende ERD besturen wordt grotendeels gecompenseerd door hogere premieopbrengsten als gevolg van meerder cao-stijgingen in het PO in 2022.

De vervangingskosten zijn lager, omdat het aantal schoolbesturen met een reguliere aansluitvorm is gedaald. Er is weliswaar een hoog verzuim geweest en daardoor zou je hogere vervangingskosten verwachten. Echter door de oplopende personeelstekorten in het PO, en het gebrek aan vervangers die gedeclareerd kunnen worden bij Vf, kon niet al dit verzuim worden opgevangen en daardoor lagere vervangingskosten. In de overige lasten zijn de bedrijfskosten hoger (2,2 mln.) en de kosten voor de bedrijfsgezondheidszorg zijn lager (-€0,2 mln.). Cumulatief heeft dit ervoor gezorgd dat er een aanzienlijk positief resultaat is gerealiseerd.

Kerncijfers	2022	2021
Schoolbesturen (incl. samenwerkingsverbanden)	985	1.005
Onderwijsinstellingen	6.183	6.656
Schoolbesturen ERD	641	618
Premiepercentage regulier	6,00%	6,00%
Premiepercentage BGZ	0,05%	0,05%
<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>		
Premieopbrengsten regulier	51.375	54.709
Premieopbrengsten ERD	5.585	5.476
Premie differentiatie	-4.354	-3.205
Premie BGZ	3.488	3.141
Overige baten	2.834	2.730
Vervangingskosten	-41.208	-49.011
Overige lasten	-13.873	-11.470
Resultaat	3.847	2.370
Stand Algemene reserve	22.497	18.340
Stand Bestemmingsreserve BGZ	9.613	9.922

Eigen Vermogen

Voor 2022 zijn de met het Ministerie van OCW gemaakte werkafspraken (kenmerk: 16638405), van toepassing. Met betrekking tot het eigen vermogen is de volgende tekst opgenomen: "Het Vervangingsfonds vormt een algemene reserve, waaraan alle overschotten en tekorten worden toegevoegd dan wel onttrokken voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taak¹. De algemene reserve bedraagt minimaal € 12 mln. en maximaal € 18 mln."

Per ultimo 2022 bedraagt het eigen vermogen € 32,1 mln. en is opgebouwd uit € 22,5 mln. algemene reserve en € 9,6 mln. bestemmingsreserve Vf-activiteiten (specifiek voor activiteiten uit hoofde van bedrijfsgezondheidszorg). Het eigen vermogen ligt boven de gestelde bandbreedte. Om de middelen weer terug te laten vloeien naar het scholenveld is per 1 januari 2023 de premie voor alle aansluitvormen naar beneden bijgesteld, voor regulier aangesloten besturen wordt deze 4,5%. Er is voor 2023 en 2024 met deze premies een negatief resultaat begroot van ongeveer €3 mln. om weer binnen de afgesproken bandbreedte te komen.

Liquiditeit

De liquiditeit van het Vervangingsfonds is in 2022 toegenomen voornamelijk als gevolg van minder vervangingskosten. Per balansdatum bedraagt het saldo liquide middelen € 33,5 mln. (2021: € 28,4 mln.).

Kasstromen

Analyse van de kasstroom volgens de indirecte methode geeft de volgende verkorte opstelling:

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2022
Resultaat exclusief interest	3.927
Mutatie afschrijvingen	1.003
Mutatie kortlopende voororderingen	3.006
Mutatie kortlopende schulden	-1.958
Mutatie investeringsactiviteiten	-769
Ontvangen interest	-104
Betaalde interest	24
Netto kasstroom	5.129

Een nadere toelichting op de individuele posten is te vinden in de toelichting bij de balans in de jaarrekening.

Realisatie versus begroting

(alle bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	52.607	53.977	-1.370
Vf Regulier	47.022	48.181	-1.159
ERD Financiële Varianten	5.585	5.796	-211
Premie bedrijfsgezondheidszorg	3.487	2.985	502
Bijdrage apparaatskosten	2.730	2.730	0
	0	0	0
Totaal baten	58.824	59.692	-868
Lasten			
Taakuitvoering	41.208	48.646	-7.438
Declaraties Vf Regulier	37.784	42.414	-4.630
Declaraties ERD Financiële Varianten	3.424	6.232	-2.808
BGZ	3.797	5.000	-1.203
Subsidie aanspraken	13	50	-37
Communicatie en diensten	398	500	-102
Nieuwe dienstverlening	1.392	2.300	-908
Advies	1.587	1.500	-87
Beleid	319	550	-231
Uitvoering	88	100	-12
Bedrijfsvoering	10.047	7.994	2.053
Kosten bestuur	65	70	-5
Personele kosten bestuursbureau en directie	3.920	2.129	1.791
Materiële kosten bestuursbureau en directie	3.508	3.255	253
Uitvoering premie-incasso en declaraties	2.314	2.300	14
Overige lasten	240	240	0
Totaal lasten	55.052	61.640	-6.588
Financiële bedrijfsvoering	75	-5	80
Rentebaten	104	0	104
Rentelasten en soortgelijke kosten	29	5	24
Resultaat	3.847	-1.953	5.800

De realisatie per ultimo 2022 wordt afgezet tegen de begroting 2022, welke is goedgekeurd door het Ministerie van OCW.

Voor 2022 is een negatief resultaat begroot van € 2,0 mln. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 3,8 mln. positief. Het verschil ad € 5,8 mln. is voornamelijk opgebouwd uit:

- In totaliteit zijn de premieopbrengsten € 1,4 mln. lager dan begroot. Meer besturen zijn overgestapt van een reguliere aansluiting naar een financiële variant of het volledige ERD-schap dan verwacht, waardoor minder premie is ontvangen. Dit wordt tegengewerkt doordat de salarissen in de cao PO vanaf 2022 zijn gelijkgetrokken met die van het VO. Daarnaast is nog een cao-verhoging van 4,75% doorgevoerd in de zomer. Deze aanzienlijke verhogingen van de grondslag hebben geleid tot een extra premieopbrengst van ongeveer € 4,0 mln.
- De vervangingskosten liggen 7,4 mln. onder de begroting. Dit is te wijten aan twee factoren. Door het toegenomen verzuim door corona en het oplopende lerarentekort kost het scholen moeite een lesbevoegde vervanger te vinden. De laatste factor is de verschuiving in aansluitvormen. Meer besturen zijn overgestapt naar een financiële variant of het volledige ERD-schap dan begroot.
- Conform begroting zijn de uitgaven voor de BGZ groter dan de premie-inkomsten. Dat de uitgaven achterblijven bij de begroting (-€ 1,2 mln.) komt doordat in 2022 het zwaartepunt van nieuwe ontwikkelingen in het Participatiefonds komen te liggen, vanwege de WAU-bijdragen vanuit het ministerie die daar zijn ontvangen ter verbetering van de dienstverlening. Per 1 januari 2023 zijn de BGZ-taken overgeheveld naar het Participatiefonds.
- De hogere kosten bedrijfsvoering (+€ 2,0 mln.) worden met name veroorzaakt doordat in 2022 met terugwerkende kracht €1,3 miljoen btw is betaald over de doorbelasting van personeel naar het Participatiefonds. Daarnaast is het cao-loon voor medewerkers verhoogd en zijn twee éénmalige vergoedingen uitgekeerd, een extra last van € 0,6 miljoen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening.

Financiële en niet financiële prestatie-indicatoren

Doelmatigheid

Een algemeen aanvaarde definitie van doelmatigheid is: 'de beoogde prestaties realiseren met de inzet van zo min mogelijke financiële, personele en materiële middelen'. Het beheer en de organisatie van het Vervangingsfonds dienen ook hieraan te voldoen.

Met het oog op de modernisering van het fonds is ervoor gekozen om in de werkafspraken (kenmerk: 16638405) met het ministerie van OCW prestatie-indicatoren op te nemen die een beeld geven van verschillende doelmatigheidsaspecten. Bij de jaarlijkse evaluatie is te bezien of en hoe de indicatoren eventueel aanpassing(en) en/of aanvulling(en) behoeven. Het streven naar doelmatigheid is in de werkafspraken als vanzelfsprekend uitgangspunt opgenomen.

De volgende prestatie-indicatoren zijn overeengekomen:

1. De kosten voor het bestuursbureau als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
2. De kosten voor de uitvoeringstaken als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
3. Het aantal aangeleverde declaratieverzoeken en het aantal afgekeurde respectievelijk toegekende declaratieverzoeken.
4. De gemiddelde doorlooptijd van bezwaarprocedures.
5. Het rechtmatigheidspercentage van de uitbetaalde declaratieverzoeken (over deze indicator wordt gerapporteerd in de rechtmatigheidsparagraaf in de jaarrekening).

Hierbij gelden de volgende definities:

- a. Kosten bestuursbureau: de kosten voor bedrijfsvoering minus de kosten voor de uitvoeringstaken.
- b. Kosten uitvoeringstaken: de kosten die door de uitvoeringsorganisatie WWplus worden gemaakt ten behoeve van de wettelijke taak.
- c. Declaratie vervanging: een unieke vervanging (A vervangt B) binnen het totaal aantal vervangings-declaraties dat in een kalenderjaar is ingediend.
- d. Gemiddelde doorlooptijd: de bruto doorlooptijd, hierin worden de periodes waarin het schoolbestuur in de gelegenheid is gesteld om te herstellen niet van de doorlooptijd afgehaald.

Voor 2021 en 2022 bedragen de waarden bij deze prestatie-indicatoren:

Indicator	2022	2021
1. kosten bestuursbureau / vervangingskosten	18,76%	11,45%
2. kosten uitvoeringstaken / vervangingskosten	5,62%	4,54%
3a. aantal declaratieverzoeken	127.729	120.781
3b. aantal toegekende declaratieverzoeken	107.305	96.986
4a. gem. doorlooptijd bezwaar reglement Vf (in dagen)	65	72
4b. gem. doorlooptijd bezwaar subsidie lerend werken (in dagen)	30	n.v.t.

1. De kosten bestuursbureau zijn in 2022 gestegen, met name door de incidentele btw-lasten en de totale vervangingskosten zijn fors gedaald. Hierdoor stijgt het relatieve aandeel. Door het verplaatsen van de BGZ-taken naar het Participatiefonds zullen de kosten van het bestuursbureau in 2023 dalen.
2. De kosten uitvoeringstaken zijn licht gestegen als gevolg van indexatie op de prijsafspraken, de vervangingskosten zijn afgenomen.
3. De totale vervangingskosten en het aantal declaratieverzoeken zijn gedaald als gevolg van minder declaraties omdat het aantal besturen met eigenrisicodragerschap stijgt en het aantal vervangingen daalt.
4. Er zijn twee bezwaren m.b.t. subsidie lerend werken binnengekomen in 2022, met een gemiddelde doorlooptijd van 30 dagen.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid van ingediende declaraties en geïnde premies is een belangrijk onderdeel bij de uitvoering van de taken door het Vervangingsfonds. De accountant van het Vf heeft over het jaar 2021 een separaat onafhankelijk oordeel afgegeven over de rechtmatigheid van de geïnde premies respectievelijk de uitbetaalde vervangingsdeclaraties. Deze verklaring hebben wij op 1 juli 2022 ontvangen.

“Mijn Vf” is mede ontwikkeld om de onrechtmatigheid verder te laten dalen. Met “Mijn Vf” worden zowel de berekeningen van de premieopbrengsten als de hoogte van de uit te betalen vervangingsdeclaraties per bevoegd gezag vastgesteld. Het fonds maakt daarbij gebruik van de door het veld aangeleverde gegevens in combinatie met geautomatiseerde systeemcontroles.

Naar aanleiding van de uitgevoerde controles op de geïnde premies komt de accountant in zijn verslag over 2021 tot een goedkeurende controleverklaring.

De toetsing van de rechtmatigheid van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties vond in 2021 plaats door middel van veldcontroles die per kwartaal worden uitgevoerd. Deze veldcontroles zijn door het speciaal hiervoor ingerichte controleteam van de accountant uitgevoerd. De eindverantwoordelijke accountant heeft over het boekjaar 2021 haar bevindingen medio 2022 in een verslag gerapporteerd.

De accountant komt ten aanzien van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties op basis van de door haar uitgevoerde rechtmatigheidscontroles tot de volgende foutpercentages voor 2021. De foutpercentages zijn opgenomen in onderstaande tabel, waarbij het jaar 2020 ter vergelijking hieraan is toegevoegd.

Fouten	2021	2020
Categorie		
Regulier	0,17%	0,03%
Poolers	0,49%	0,12%
Totaal	0,66%	0,15%

Ten aanzien van de onzekerheden rondom de vervangingsdeclaraties komt de accountant met de volgende bevindingen.

Onzekerheden	2021	2020
Categorie		
Regulier	0,66%	0,00%
Poolers	0,66%	0,00%
Totaal	1,32%	0,00%

De geconstateerde onrechtmatigheid is licht gestegen ten opzicht van 2020, maar valt nog steeds ruim binnen de gestelde toleranties.

Vanaf 2022 is de rechtmatigheidsverantwoording van het fonds onderdeel van de jaarrekening. De controleverklaring van de accountant bij de jaarrekening ziet ook toe op de rechtmatigheid van de inning en besteding van de middelen. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de rechtmatigheidsparagraaf in de jaarrekening.

Kosten bedrijfsvoering

Onder de kosten bedrijfsvoering worden de kosten verantwoord die het Vervangingsfonds maakt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taak. De kosten kunnen in een aantal posten worden uitgesplitst.

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2022	2021
Kosten bestuur	65	55
Personele kosten bestuursbureau en directie	3.920	2.010
Materiële kosten bestuursbureau en directie	3.508	3.180
Uitvoeringskosten	2.314	2.227
Overige lasten	240	368
Totaal	10.047	7.840

De personele kosten bestuursbureau en directie betreffen de salarislasten van het Vervangingsfonds. Deze post is verminderd met de doorbelasting aan het Participatiefonds, voor inzet van medewerkers aldaar. De doorbelasting wordt op basis van een vooraf bepaalde verdeelsleutel doorberekend. In 2022 is het aantal werknemers in het fonds ongeveer gelijk gebleven. Het aantal FTE is toegenomen van 98,5 in 2021 naar 99,8 in 2022. De stijging in deze kosten wordt veroorzaakt door stijging van de cao-lonen, additionele inhuur van werknemers en een btw-last over de afgelopen jaren. Vanaf 1 januari 2023 zijn de medewerkers overgegaan naar het Participatiefonds.

De materiële kosten zijn hoger door meer inhuur van tijdelijke externe medewerkers voor projecten, hogere automatiseringskosten door stijgende kosten en extra investeringen in de systemen om veiliger te werken en de dienstverlening te verbeteren.

De fondsen maken gebruik van uitvoeringsorganisatie WWplus, die verschillende werkzaamheden voor het Vervangingsfonds uitvoert. Zij berekenen en innen premies, controleren en betalen de vervangingsdeclaraties, voeren de volledige administratie en verzorgen het klantcontactcenter. De uitvoeringskosten zijn conform prijsopgave in de aanbesteding.

In de overige lasten zijn de controlekosten opgenomen. In 2021 heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. Doordat de controle meer systeemtechnisch kan worden ingericht, zowel voor de jaarrekening als voor de rechtmatigheid, zijn de kosten lager.

Jaar- rekening 2022

2

Balans per 31 december 2022 na resultaatverdeling

(alle bedragen x € 1.000)

ACTIVA		31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	[1]	3.608	3.842
Vlottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren	[2]	383	1.984
Vorderingen op gelieerde organisaties	[3]	345	0
Overige vorderingen	[4]	10.463	12.213
		11.191	14.197
Liquide middelen	[5]	33.512	28.383
Totaal Activa		48.311	46.422

Staat van Baten en Lasten over 2022

(alle bedragen x € 1.000)

LASTEN		2022	Begroting 2022	2021
Taakuitvoering				
Vervangingskosten	[14]	41.208	48.646	49.011
Bedrijfsgezondheidszorg				
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	[15]	3.797	5.000	3.597
Bedrijfsvoering				
Kosten bestuur	[16]	65	70	55
Kosten bestuursbureau				
* Personal kosten	[17]	3.920	2.129	2.010
* Materiele kosten	[18]	3.508	3.255	3.180
Uitvoering premie-incasso en declaraties	[19]	2.314	2.300	2.227
Overige lasten	[20]	240	240	368
		10.047	7.994	7.840
Financiële bedrijfsvoering				
Rentelasten	[21]	29	5	33
Totaal lasten		55.081	61.645	60.481

PASSIVA		31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen			
Algemene reserve	[6]	22.496	18.340
Bestemmingsreserves	[6]	9.613	9.922
		32.109	28.262
Voorzieningen	[7]	0	28
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[8]	591	871
Schulden aan gelieerde organisaties	[9]	0	165
Overige schulden	[10]	15.611	17.096
		16.202	18.132
Totaal Passiva		48.311	46.422

BATEN		2022	Begroting 2022	2021
Premieopbrengsten	[11]	56.094	56.962	60.121
Subsidies ministeries				
Bijdrage apparaatskosten	[12]	2.730	2.730	2.730
Financiële bedrijfsvoering				
Rentebaten	[13]	104	0	0
Resultaat		-3.847	1.953	-2.370
Totaal baten		55.081	61.645	60.481

Kasstroomoverzicht over 2022

(alle bedragen x € 1.000)

		2022	2021
Resultaat		3.927	2.342
Aanpassingen voor:			
Immateriële vaste activa	[1]	1.003	578
Mutatie werkkapitaal:			
Mutatie in debiteuren	[2]	1.601	-285
Mutatie in vorderingen op gelieerde organisaties	[3]	-345	1.365
Mutatie in overige vorderingen	[4]	1.750	1.073
Mutatie in crediteuren	[8]	-280	-2.509
Mutatie in schulden aan gelieerde organisaties	[9]	-165	165
Mutatie in overige schulden	[10]	-1.485	377
Mutatie in voorzieningen	[7]	-28	28
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		5.978	3.134
Ontvangen rente		-104	0
Betaalde rente		24	28
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		5.898	3.162
Investeringsactiviteiten:			
Immateriële vaste activa		-769	-2.246
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	[1]	-769	-2.246
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	0
Netto kasstroom		5.129	916
Beginstand liquide middelen		28.383	27.467
Eindstand liquide middelen	[5]	33.512	28.383

Voor een nadere toelichting op de mutaties in het werkkapitaal wordt verwezen naar de betreffende balansposten.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022

Algemeen

Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs ('het Vervangingsfonds') is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in de zin van de Kaderwet ZBO. Het Vervangingsfonds is gevestigd aan Boompjes 40, Rotterdam en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41157213.

Het Vervangingsfonds heeft de volgende doelstellingen:

1. Het bieden van waarborgen aan aangeslotenen voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en kosten voortvloeiend uit verplichtingen uit hoofde van de rechtspositie van personeel in het primair onderwijs, voor zover dat gebruik maakt van de regeling voor onvrijwillige taakvermindering krachtens de op het betreffende personeelslid toepasselijke onderwijswetgeving.
2. Het invoeren en in stand houden van bedrijfsgezondheidszorg in het onderwijs, alsmede het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van die zorg.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (inclusief RJ640 Organisaties zonder winststreven), de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) en uitgewerkt in de werkafspraken (kenmerk: 16638405) tussen de Stichting Vervangingsfonds en het ministerie van OCW.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening bevat financiële informatie van de rechtspersoon en heeft betrekking op het kalenderjaar 2022.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Per 1 augustus 2022 is de Wet modernisering Participatiefonds ingegaan. Hierin is de toekomstige opheffing van de verplichte aansluiting van schoolbesturen bij het Vervangingsfonds (Vf) opgenomen. Dit betekent dat het Vf op termijn stopt met het verevenen en vergoeden van vervangingskosten van ziek onderwijspersoneel op scholen. Het moment van beëindiging is afhankelijk van de gezamenlijke constatering van de minister voor Basis- en Voorgezet Onderwijs en Media en de sociale partners dat de hele sector Primair Onderwijs klaar is om verder te gaan zonder Vf. Wanneer dit zo is wordt door de minister een aanwijzing gegeven tot opheffing, waarna het fonds na een jaar zal worden opgeheven. Omdat dit moment nog niet is bepaald en dus niet binnen twaalf maanden na balansdatum van deze jaarrekening zal plaatsvinden, wordt de continuïteitsveronderstelling gehandhaafd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de rekening van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie en functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in Euro, de functionele valuta van het Vervangingsfonds en afgerond op duizendtallen tenzij anders vermeld.

Gebruik van oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. Dit is vooral het geval bij de per balansdatum nog te betalen declaraties vervangingskosten (onder overige schulden [10]), de per balansdatum te vorderen inzake pooldeclaraties (onder overige vorderingen [4]) en de daaraan gerelateerde vervangingskosten.

Mede op basis van voorgaande schattingen is de bonus/malus op basis van vastgestelde rekenregels berekend.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. In de paragraaf Toelichting op de balans worden de toegepaste schattingen nader toegelicht. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten bevatten vlottende activa (debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overlopende activa), liquide middelen en kortlopende schulden (crediteuren en overige schulden). Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vervangingsfonds kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en /of financiële instrumenten voor handelsdoeleinden.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Vorderingen

Debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen.

De waardering van vorderingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Crediteuren en overige schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de rekening van baten en lasten verwerkt.

De waardering van kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan het Vervangingsfonds toekomend bedrag onder voorwaarden die het Vervangingsfonds anders niet zou hebben overwogen en aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door het Vervangingsfonds worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt het Vervangingsfonds historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van het Vervangingsfonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de Staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de staat van baten en lasten.

De grondslagen voor de vaststelling en verwerking van bijzondere waardeverminderingen zijn opgenomen onder het hoofd Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten. De ontwikkeling van een immaterieel vast actief wordt commercieel haalbaar geacht als het technisch uitvoerbaar is om het actief te voltooien, de onderneming de intentie heeft om het actief te voltooien en het vervolgens te gebruiken of te verkopen is (inclusief het beschikbaar zijn van adequate technische, financiële en andere middelen om dit te bewerkstelligen), de onderneming het vermogen heeft om het actief te gebruiken of te verkopen, het waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren en de uitgaven gedurende de ontwikkeling betrouwbaar zijn vast te stellen.

Ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs omvat voornamelijk de salariskosten van het betrokken personeel. De geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase (actief gereed voor ingebruikname) afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, die 5 jaar bedraagt.

De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. De kosten voor onderzoek en de overige kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord. In afwijking van datgene wat hiervoor is gesteld, wordt op iedere balansdatum de realiseerbare waarde bepaald voor de volgende activa (ongeacht of sprake is van aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering):

- immateriële vaste activa die nog niet in gebruik zijn genomen;
- immateriële vaste activa die worden afgeschreven over een levensduur van meer dan 20 jaar (gerekend vanaf het moment van ingebruikname).

“

Terugdringen van verzuim en vermindering van werkdruk leveren een bijdrage aan de vermindering van het lerarentekort. Dit staat dan ook centraal in de dienstverlening van Vf.”

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee zo nodig rekening gehouden bij de waardering.

Eigen Vermogen

Overeenkomstig de werkafspraken (kenmerk: 16638405) met het ministerie van OCW wordt het eigen vermogen verdeeld naar de categorieën Algemene Reserve en Bestemmingsreserves. Aan de algemene reserve worden alle overschotten en tekorten toegevoegd dan wel onttrokken, voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taken. Het Vervangingsfonds hanteert een algemene reserve van minimaal € 12 mln. en maximaal €18 mln. De bestemmingsreserves zijn specifiek voor bedragen ten behoeve van een bepaald doel, dat beperkter is dan de doelstelling van het Vervangingsfonds. Betreffend doel wordt door het bestuur vastgesteld.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

Premieopbrengsten

Volgens artikel 188 van de WPO en artikel 167 van de WEC zijn bevoegd gezagen aangesloten bij het Vervangingsfonds en dragen zij een premie af aan het fonds.

De stichting verwerkt opbrengsten voor het bedrag waarop de stichting verwacht recht te hebben in ruil voor het uitvoeren van toegezegde diensten, zijnde de transactieprijs. De transactieprijs bestaat uit een vaste vergoeding, gebaseerd op het door het bestuur vastgestelde premiepercentage.

Bij het vaststellen van de transactieprijs houdt de stichting geen rekening met het kredietrisico. Eventuele afwaarderingen als gevolg van het kredietrisico worden als kosten verwerkt in de staat van baten en lasten.

De premieopbrengsten worden berekend op een door het Vervangingsfonds vastgesteld premiepercentage. De schoolbesturen dragen het vastgestelde premiepercentage af over het bijdrage-inkomen op (kalender) jaarbasis, op basis van brutosalarij van het personeel waarvoor premie is verschuldigd, rekening houdend met de deeltijdfactor, exclusief toelages, toeslagen en werkgeverslasten, en vermeerderd met 8% vakantietoeslag. Bij het bepalen van de premieopbrengsten houdt het fonds rekening met de effecten van de bonus-malusberekening. Een bevoegd gezag ontvangt na afloop van het kalenderjaar een beslissing van het Vervangingsfonds over het al dan niet toekennen van een bonus of het verschuldigd zijn van een malus, zoals in artikel 9 van het reglement Vervangingsfonds is opgenomen. Een bonus wordt toegekend bij een positieve verhouding tussen de betaalde premies en gedeclareerde vervangingskosten, een malus wordt opgelegd bij een negatieve verhouding.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Bijdrage apparaatskosten

Betreft de bijdrage die van het ministerie van OCW wordt ontvangen ter dekking van de uitvoeringskosten van het fonds. De tegemoetkoming wordt jaarlijks door het ministerie vastgesteld op basis van de goedgekeurde begroting van het fonds. De toekenningen worden verwerkt in de staat van baten en lasten in de periode waar deze betrekking op hebben.

Vervangingskosten en kosten bedrijfsgezondheidszorg

De vervangingskosten zijn gebaseerd op de tabel normbekostiging. De normbekostiging is een normuur-bedrag dat is gebaseerd op de looninschaling van de afwezige. Er zijn 5 groepen: 1 voor onderwijs-ondersteunend personeel; 1 voor directie en staf en 3 voor onderwijzend personeel. Maandelijks declareert het bevoegd gezag over de periode van vervanging van desbetreffende afwezige.

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op activiteiten ter verbetering van de bedrijfsgezondheid in het primair onderwijs.

Kosten bedrijfsvoering

Kosten bedrijfsvoering betreffen kosten van personeel, diensten derden, automatisering, huisvesting en dergelijke en worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het Vervangingsfonds.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waar-

over deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslaggevingsperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het ABP verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde pensioenpremies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met de in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het Vervangingsfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van het geldende pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP, de pensioenovereenkomst met de medewerkers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij ABP wordt een vordering opgenomen als de stichting de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het Vervangingsfonds zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Leasing

Het Vervangingsfonds kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Operationele lease

Als het Vervangingsfonds optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Belastingen

Doordat het Vervangingsfonds als zelfstandig bestuursorgaan kwalificeert, geldt als uitgangspunt dat de activiteiten van de stichting per 1 januari 2016 tot belastingplicht leiden voor de vennootschapsbelasting voor zover sprake is van een materiële onderneming.

De huidige activiteiten van het Vervangingsfonds kwalificeren niet als materiële onderneming. Er wordt deelgenomen aan het economisch verkeer, echter is er geen winstoogmerk aanwezig en wordt niet in concurrentie getreden. Er is dan ook geen sprake van belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor de huidige activiteiten van het Vervangingsfonds. Jaarlijks wordt een toets uitgevoerd of nog aan voornoemde uitgangspunten wordt voldaan.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. De middelen kunnen zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering als gevolg van de transactie worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom van de operationele activiteiten.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de specifieke (sectorale) regels.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de Balans per 31 december 2022

Immateriële vaste activa [1]

(alle bedragen x € 1.000)

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Ontwikkelingskosten	
	2022	2021
Stand per 1 januari 2022:		
Aanschafprijs	4.420	2.174
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-578	0
Cumulatieve herwaarderingen	0	0
Boekwaarde	3.842	2.174
Mutaties in de boekwaarde:		
Investeringskosten	769	2.246
Afschrijvingen	-1.003	-578
Herwaarderingen	0	0
Saldo	-234	1.668
Stand per 31 december 2022:		
Aanschafprijs	5.189	4.420
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.581	-578
Cumulatieve herwaarderingen	0	0
Boekwaarde	3.608	3.842

Het Vervangingsfonds heeft software (ICT-systemen en webapplicaties) ontwikkeld welke in 2021 in gebruik is genomen. In 2022 is de diverse software verder doorontwikkeld. De economische levensduur bedraagt 5 jaar.

Vorderingen

Debiteuren [2]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen inzake premies	383	1.984
Totaal debiteuren	383	1.984

Onder de debiteuren zijn de al ingediende premievorderingen en vorderingen uit hoofde van het jaarlijkse bonus-malussysteem op scholen verantwoord, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Ultimo boekjaar bedraagt deze voorziening nihil (ultimo 2021: nihil). Er zijn geen vorderingen met een looptijd langer dan één jaar.

Vorderingen gelieerde organisaties [3]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
Te vorderen van Stichting Participatiefonds	345	0
Totaal vorderingen op gelieerde organisaties	345	0

Het Vervangingsfonds is gelieerd aan het Participatiefonds. De beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk bestuursbureau en verrichten voor een deel van de uitvoering gezamenlijke activiteiten. De hieruit voortvloeiende kosten voor gemene rekening worden verwerkt in de administratie van het Vervangingsfonds en vervolgens via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag doorbelast aan het Participatiefonds. De vordering op het Participatiefonds is het gevolg van deze doorbelasting. Hierover wordt geen rente in rekening gebracht. Er zijn geen vorderingen met een looptijd van langer dan één jaar.

Overige vorderingen [4]

(alle bedragen x € 1.000)

Overige vorderingen:	31-12-2022	31-12-2021
Te vorderen premies	5.391	5.591
Te vorderen inzake pooldeclaraties	4.185	5.141
Te vorderen premiedifferentiatie	770	1.326
Overige	117	155
Totaal overige vorderingen	10.463	12.213

Te vorderen premies

De te vorderen premies hebben betrekking op nog door bevoegd gezagen af te dragen premiebedragen, die op balansdatum nog niet door het Vervangingsfonds gefactureerd zijn.

Te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties

De te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties hebben betrekking op de raming van de terug te vorderen bedragen voor vervangingspools: indien de inzet van de vervangingspools niet voldoet aan de normstelling volgens het reglement van het Vervangingsfonds wordt de initieel betaalde vergoeding teruggevorderd, afhankelijk van het inzetpercentage. Deze post omvat een aanzienlijk schattingselement.

De belangrijkste veronderstellingen bij het bepalen van deze raming zijn het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties na balansdatum met betrekking tot het boekjaar en het daaruit voortvloeiende inzetpercentage dat met deze declaraties gerealiseerd wordt. De raming van het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties is toegelicht als onderdeel van de raming van de schattingspost 'nog te betalen netto loonkosten'.

De verwachte inzet van de poolbesturen over boekjaar 2022 komt tot uitdrukking in het inzetpercentage. Het inzetpercentage wordt berekend per vervangingspool met toepassing van de rekenregel in het reglement Vervangingsfonds 2022. Volgens de rekenregel wordt daarbij het aantal declarabele uren in de pool inclusief het aantal uren en minuten wegens schoolvakantie, BAPO, ziekte of schorsing, gedeeld door het totaal aantal beschikbare uren en minuten in de pool. Het inzetpercentage is dus afhankelijk van de raming van het bedrag aan nog te betalen pooldeclaraties, het aantal declarabele uren dat deze vertegenwoordigen en het aantal beschikbare uren in de pool. Het werkelijk aantal beschikbare uren in de pool is bekend. Indien een vervangingspool uit meerdere schoolbesturen bestaat wordt de poolvordering toegerekend aan de verschillende schoolbesturen naar rato van de (verwachte) premieopbrengst.

Het verwachte gemiddelde inzetpercentage over boekjaar 2022 bedraagt 70%. In de jaarrekening 2021 van de stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs is gerekend met een verwachte gemiddelde inzet van 67%. De daadwerkelijke gemiddelde inzet over het boekjaar 2021 bedroeg 67%. Dit is gelijk aan de raming in de jaarrekening 2021. De raming in 2022 is verhoogd omdat per jaareinde al een inzet van 68% was bereikt, terwijl scholen nog tot de afrekening tijd hebben om hun inzet in te dienen. De overige vorderingen hebben allen een looptijd van korter dan één jaar.

Te vorderen premiedifferentiatie

De te vorderen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus/malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te vorderen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2022 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2023 bekendgemaakt. Doordat de post nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te vorderen premiedifferentiatie ook een raming.

Liquide middelen [5]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
Rekening courant ministerie van Financiën	33.512	28.383
Totaal liquide middelen	33.512	28.383

De rekening courant ministerie van Financiën is het saldo aan liquide middelen. Het saldo is rentedragend. Deze liquide middelen zijn ter vrije beschikking.

Het Vervangingsfonds heeft een kredietfaciliteit van € 23 mln. (2021: € 23 mln.) bij het ministerie van Financiën. De looptijd is tot wederopzegging en er zijn geen zekerheden gesteld. De kredietfaciliteit is gedurende 2022 en 2021 niet aangesproken.

Eigen vermogen [6]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
Saldo begin boekjaar	28.262	25.892
Mutatie	0	0
Resultaat huidig boekjaar	3.847	2.370
Saldo einde boekjaar	32.109	28.262

Het eigen vermogen wordt jaarlijks gemuteerd met het saldo van baten en lasten. Het eigen vermogen is bedoeld om de continuïteit en solvabiliteit van het Vervangingsfonds veilig te stellen.

In de werkafspraken (kenmerk: 16638405) afgesloten met het ministerie van OCW is onder andere de volgende afspraak gemaakt dat het eigen vermogen van het fonds minimaal € 12 mln. en maximaal € 18 mln bedraagt. Eind 2022 is het vermogen hoger dan deze bandbreedte. Bij het opstellen van de nieuwe begroting en meerjarenraming wordt een niet kostendekkend premiepercentage vastgesteld waarna het eigen vermogen naar verwachting ultimo 2023 binnen de bandbreedte valt.

Verloopoverzicht eigen vermogen

(alle bedragen x € 1.000)

	Saldo	Mutatie	Resultaat	Saldo
	01-01-2022	2022	2022	31-12-2022
Algemene reserve	18.340	0	4.156	22.496
Bestemmingsreserves	9.922	0	-309	9.613
Totaal eigen vermogen	28.262	0	3.847	32.109
	01-01-2021	2021	2021	31-12-2021
Algemene reserve	15.514	0	2.826	18.340
Bestemmingsreserves	10.378	0	-456	9.922
Totaal eigen vermogen	25.892	0	2.370	28.262

Resultaten van het Vervangingsfonds worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve, tenzij het bestuur resultaten specifiek toewijst aan een bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten is opgebouwd uit het verschil tussen de ontvangen premieopslag BGZ en de aan BGZ bestede kosten. Per 1 januari 2023 zijn de BGZ-activiteiten en de bestemmingsreserve overgegaan naar het Participatiefonds, dat sinds de modernisering de wettelijke taak voor deze diensten draagt.

Vorzieningen [7]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
Vorzieningen btw		
Stand per 1 januari 2022	28	0
Toevoegingen	0	28
Onttrekkingen	-28	0
Stand per 31 december 2022	0	28
Totaal voorzieningen	0	28

In 2022 zijn de middelen in de voorziening voor belastingverplichtingen volledig aangewend. De in 2021 gevormde voorziening uit hoofde van het vraagstuk btw had betrekking op de vraag of al dan niet btw zou moeten worden geheven over de personeelskosten die worden doorbelast door het Vervangingsfonds aan het Participatiefonds. De voorziening voor af te dragen btw was geheel opgenomen in het Participatiefonds, de voorziene heffingsrente was gelijk verdeeld over de beide fondsen. In 2022 is met de belastingdienst afgestemd dat het Vervangingsfonds de btw over de personeelskosten afdraagt, dit is in 2022 afgewikkeld. Er zijn geen nieuwe voorzieningen gevormd.

Kortlopende schulden

Crediteuren [8]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
Schulden inzake kosten bedrijfsvoering	591	871
Totaal crediteuren	591	871

De crediteuren inzake apparaatskosten hebben betrekking op reguliere kosten, waarvan de facturen zijn ontvangen vóór 31 december. Alle verplichtingen uit hoofde van crediteuren kennen een looptijd korter dan 12 maanden.

Schulden aan gelieerde organisaties [9]

(alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
Te betalen aan Stichting Participatiefonds	0	165
Totaal schulden aan gelieerde organisaties	0	165

Het Vervangingsfonds is gelieerd aan het Participatiefonds. De beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk bestuursbureau en verrichten voor een deel van de uitvoering gezamenlijke activiteiten. Waar in 2021 een schuld aan het Participatiefonds was opgenomen, is in 2022 een vordering opgenomen, zie [3].

Overige schulden [10]

(alle bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Te betalen declaraties vervangingskosten	9.257	11.735
Belastingen en premies sociale verzekeringen	847	4
Te betalen premiedifferentiatie	4.882	4.412
Overlopende passiva	625	945
Totaal overige schulden	15.611	17.096

Te betalen declaraties vervangingskosten

De nog te betalen declaraties vervangingskosten betreffen een schatting per einde van het boekjaar. De te betalen declaraties vervangingskosten hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De vervangingsdeclaraties kunnen worden ingediend tot en met 7 april 2023 en aansluitend geldt nog een correctietermijn van drie maanden.

De post te betalen declaraties vervangingskosten is als volgt te specificeren

(alle bedragen x € 1.000)	2022	2021
Reeds ingediend en in behandeling	4.363	6.446
Nog te verwachten	4.894	5.289
Totaal	9.257	11.735

De post te betalen declaraties vervangingskosten bevat een significant schattingselement. De belangrijkste veronderstelling is het bedrag aan nog te ontvangen vervangingsdeclaraties na balansdatum.

De raming inzake nog te betalen declaraties vervangingskosten wordt bepaald op basis van het historisch indieningsgedrag. Er zijn 3 soorten vervangingsdeclaraties te onderscheiden: reguliere Vf declaraties (inclusief nadeclaraties en externe declaraties), pooldeclaraties en declaraties voor de financiële varianten (stoploss 80, stoploss 100, wachtdagen 14 en wachtdagen 42). Voor de reguliere declaraties en declaraties financiële varianten wordt gebruik gemaakt van data uit bronsysteem Mijn VF in de periode 2022 tot en met maandverwerking februari 2023. Met behulp van deze historische gegevens wordt becijferd hoeveel procent van de declaraties in een tijdvak per maandverwerking worden aangeleverd. De declaratielast per tijdvak wordt vervolgens naar 100% geëxtrapoleerd. Het verschil tussen de projectie en de reeds ontvangen en verwerkte declaratielast, vormt de reservering ultimo jaareinde.

De raming inzake nog te betalen pooldeclaraties wordt bepaald per vervangingspoolbestuur. Het bedrag aan werkelijk ingediende declaraties per maand worden verhoogd met het aantal aan nog te verwachte declaraties voor de ingediende poolaanstellingen per tijdvak vermenigvuldigd met het hiervoor geldende normbedrag voor het betreffende vervangingspoolbestuur.

In de jaarrekening 2021 van het Vervangingsfonds was een raming opgenomen voor nog te betalen declaraties vervangingskosten ad € 11,7 mln. retrospectief is gebleken dat in boekjaar 2022 voor een bedrag ad € 10,1 mln. is ingediend bij het Vervangingsfonds met betrekking tot boekjaar 2021. Dit is een ramingsverschil van € 1,6 mln. Dit wordt enerzijds verklaard door het meenemen van een uitschieter in indieningsgedrag bij het creëren van de schatting en anderzijds door een afwijkend indieningsgedrag over de maanden november en december, mede door een langere kerstvakantie als gevolg van Covid-19.

Te betalen premiedifferentiatie

De te betalen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus/malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te betalen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2022 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2023 bekendgemaakt. Doordat de nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te betalen premiedifferentiatie ook een raming.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva zijn alle overige verplichtingen waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen opgenomen. De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Financiële instrumenten

Algemeen

Het Vervangingsfonds maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die het fonds blootstelt aan kredietrisico's, marktrisico's, renterisico's, kasstroomrisico's en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft het Vervangingsfonds een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen in de markt en daarmee de financiële prestaties van het Vervangingsfonds te beperken. Het Vervangingsfonds zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Kredietrisico

Het loopt kredietrisico over vorderingen ouder dan 90 dagen opgenomen onder de kortlopende vorderingen en overige activa en liquide middelen voor een totaalbedrag van € 11.864. (2021: € 534.674). Het Vervangingsfonds hanteert interne procedures en gedragslijnen teneinde het kredietrisico inzake vorderingen te beperken. Tegenover vorderingen kunnen verplichtingen staan aan dezelfde tegenpartijen. Reglementair is vastgelegd dat bij het in gebreke blijven van de debiteur de onderneming het verschuldigde bedrag mag verhalen op de tegoeden van de debiteur. Ultimo 2022 en ultimo 2021 is geen sprake van concentratie van kredietrisico's bij één of meerdere partijen, anders dan de liquide middelen aangehouden bij het ministerie van Financiën.

Renterisico en kasstroomrisico

Het Vervangingsfonds loopt geen renterisico aangezien er geen rentedragende vorderingen en schulden zijn. Het Vervangingsfonds heeft dan ook geen afgeleide rente-instrumenten afgesloten om de variabiliteit van variabel rentende leningen te beperken. Sinds het laatste kwartaal van 2022 wordt rente ontvangen over de tegoeden gestald bij het Ministerie van Financiën.

Valutarisico

Het Vervangingsfonds loopt geen valutarisico aangezien alle transacties in euro's plaatsvinden.

Prijrisico

Het Vervangingsfonds bezit geen beleggingen in ondernemingen en loopt daardoor geen prijsrisico.

Liquiditeitsrisico

Het Vervangingsfonds bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opeenvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet hiermee toe dat voor het Vervangingsfonds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de huidige en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen en om binnen de huidige kredietfaciliteit van het ministerie van Financiën van € 23 mln. te blijven. Tot op heden heeft het Vervangingsfonds geen gebruikgemaakt van de kredietfaciliteit.

Het Vervangingsfonds maakt gebruik van de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen van de minister van Financiën teneinde het liquiditeitsrisico te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Het Vervangingsfonds is de volgende verplichtingen aangegaan, die niet uit de balans blijken:

Resterende looptijd korter dan 1 jaar

(alle bedragen x € 1.000)

Dienstverlening uitvoeringsorganisaties	2.258
Totaal niet in de balans opgenomen verplichtingen	2.258

Voor het verlenen van de diensten door WWplus is een vergoeding verschuldigd welke jaarlijks wordt vastgesteld. De dienstverleningsovereenkomst heeft met ingang van 1 januari 2021 een looptijd van minimaal 2 jaar. De dienstverleningsovereenkomst kan met ingang van 1 januari 2022 door één der partijen worden beëindigd, met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden door de Fondsen en 24 maanden door WWplus.

Er zijn geen verplichtingen langer lopend dan vijf jaar.

Er is geen sprake van niet in de balans opgenomen activa.

“

VfPf draagt bij aan een stabiele sector door scholen te adviseren en ondersteunen bij hun ambities en ontwikkeling tot toekomstbestendige organisaties.”

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2022

Premieopbrengsten [11]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Premie regulier	51.375	54.709
Premie ERD Financiële Varianten	5.585	5.476
Premiedifferentiatie	-4.353	-3.205
Totaal	52.607	56.980
Premieopslag BGZ	3.488	3.141
Totaal	56.094	60.121

De premieopbrengsten bestaan uit de over het boekjaar geïnde en te innen premies van de aangesloten schoolbesturen. De reguliere premie bestaat uit de premie over het verplicht en eventueel vrijwillig aangesloten personeel. Eigenrisicodragers betalen de premie BGZ. Dit is een vast percentage voor de bedrijfsgezondheidszorg. De premiedifferentiatie is het saldo van de bonus/malusafrekening, waarbij schoolbesturen per schooljaar een malus moeten betalen bij een te groot ziekteverzuim en een bonus krijgen bij een laag ziekteverzuim.

De premiepercentages hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

	01-01-22	01-01-21	01-01-20	01-01-19
Regulier Vf vrijwillig	6,00%	6,00%	6,00%	6,10%
Volledig ERD	0,00%	0,00%	0,05%	0,70%
ERD WD14	3,50%	3,50%	3,70%	3,70%
ERD WD42	2,90%	2,90%	3,10%	3,10%
ERD SL80	0,50%	0,50%	0,70%	0,70%
ERD SL100	0,20%	0,20%	0,40%	0,40%
BGZ	0,05%	0,05%	0,10%	0,15%

Met het premiebeleid beoogt het Vervangingsfonds de kosten van de vervanging te dekken en de reserves binnen de afgesproken bandbreedte te brengen. Het premiebeleid is gebaseerd op periodiek herijkte begrotingen van de verwachte vervangingskosten.

Bijdrage apparaatskosten [12]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Vergoeding uitvoeringskosten	2.730	2.730
Totaal	2.730	2.730

Het Vervangingsfonds ontvangt een vergoeding van het ministerie van OCW voor het uitvoeren van haar activiteiten (vergoeding uitvoeringskosten). De vergoeding voor uitvoeringskosten hebben betrekking op het boekjaar.

Rentebaten [13]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Rentebaten	104	0
Totaal	104	0

Vanaf september 2022 ontvangt het Vervangingsfonds rente over de tegoeden die zijn opgenomen in de rekening courantpositie met het ministerie van Financiën.

Vervangingskosten [14]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Vervanging regulier	37.784	44.970
Vervanging financiële varianten	3.424	4.041
Totaal	41.208	49.011

Onder de vervangingskosten zijn de door de schoolbesturen ingediende declaraties voor de verschillende verlofgronden opgenomen verhoogd met nog te betalen declaraties vervangingskosten en gecorrigeerd voor een schatting voor te vorderen inzake pooldeclaraties. Het aantal vervangingsdeclaraties ligt in 2022 lager dan in 2021 als gevolg van de overgang van besturen naar (een vorm van) eigenrisicodragerschap en als gevolg van het lerarentekort.

De financiële varianten zorgen ervoor dat binnen het eigen risicodragerschap de schoolbesturen de mogelijkheid hebben om onverwacht hoge en/of extra kosten te beperken. Onderscheid wordt gemaakt tussen risicoafdekking voor individuele verzuimgevallen (2 maal werktijdfactor per week of 6 maal de werktijdfactor per week) en risicoafdekking voor uitschieters in de totale vervangingskosten (stoplossvariant met eigen risico in bedragen 80% of stoplossvariant met eigen risico in bedragen 100%). In 2022 is het aantal besturen met een financiële variant toegenomen tot 83, grotendeels in de variant Wachtdagen 14 (2 maal werktijdfactor per week).

Kosten bedrijfsgezondheidszorg [15]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Subsidie aanspraak	13	-2
Communicatie en diensten	398	522
Nieuwe dienstverlening	1.392	1.126
Advies	1.587	1.486
Beleid	319	351
Uitvoering	88	114
Totaal	3.797	3.597

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op de activiteiten om binnen het primair onderwijs het ziekteverzuim terug te dringen en de bedrijfsgezondheidszorg te verbeteren.

Het accent ligt op het leveren van maatwerk en het inspelen op vraag van schoolbesturen. Er is extra ondersteuning voor schoolbesturen o.a. voor de onderwerpen werkdruk, duurzame inzetbaarheid en ziekteverzuim. Vanaf 1 januari 2023 is deze dienstverlening overgedragen aan het Participatiefonds.

Kosten bestuur [16]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Kosten bestuur	65	55
Totaal	65	55

De kosten bestuur zijn opgebouwd uit een vaste-, vacatie- en reiskostenvergoeding voor bestuurs- en commissieleden op basis van aanwezigheid per vergadering.

Het Vervangingsfonds beschouwt de Stichting Participatiefonds voor het Onderwijs als gelieerde organisatie. De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk.

Personele kosten bestuursbureau en directie [17]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Lonen en salarissen	3.298	2.985
Sociale lasten	384	370
Pensioenlasten	507	502
Overige personele kosten	2.587	788
	6.776	4.645
Doorbelaste kosten naar Participatiefonds	-2.856	-2.635
Totaal	3.920	2.010

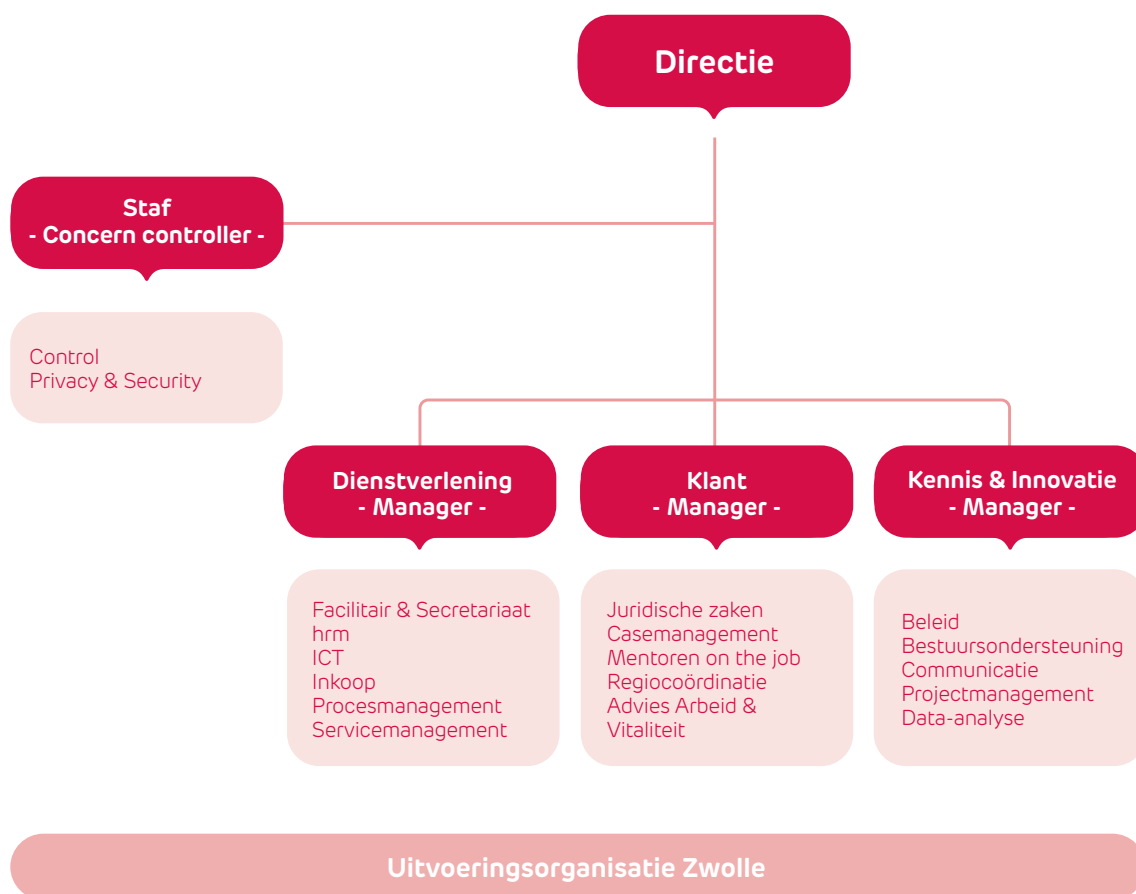
De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het Vervangingsfonds. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Participatiefonds worden deze kosten direct gealloceerd. In 2022 heeft het fonds meer mensen in dienst genomen. Het aantal FTE is toegenomen van 98,5 in 2021 naar 99,8 in 2022. Hiermee geven beide fondsen inhoud aan de gewenste klantgerichte aanpak. Advisering en begeleiding van scholen op het gebied van Bedrijfsgezondheidszorg (binnen het Vervangingsfonds) en arbeidsmarktbeleid (binnen het Participatiefonds) is en wordt verder geïntensiveerd en uitgebreid. Ter ondersteuning van de buitendienst is ook de kantoorbezetting uitgebreid, o.a. op het gebied van ICT en HRM.

De medewerkers hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij ABP. Deze pensioenregeling betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Indexatie (aanpassing met prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van ABP daartoe ruimte laten en ABP daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij ABP daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken.

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als uitkeringsovereenkomst. Het pensioenreglement ABP wordt jaarlijks herijkt. De belangrijkste afspraken die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst met het ABP zijn de volgende:

1. ABP stelt de jaarlijkse premies vast op een kostendekkend niveau.
2. Indexatie geeft geen aanleiding tot premie-aanpassingen.
3. De maximale premie bedraagt 27,9% over de pensioengrondslag. Het premiepercentage ABP Keuze Pensioen (OP/NP) bedroeg in 2022 25,9% bij een franchise van € 14.850,- en een aftoppingsgrens van € 114.866,-.
4. Premiereductie of – terug storting vindt plaats indien en voor zover sprake is van een dekkingsgraad volgens de normen van DNB van > 150% en het bestuur van het fonds daartoe heeft besloten.
5. Als er sprake is van een vermogenstekort kan ABP een opslag op de kostendekkende premie in rekening brengen met inachtneming van het terzake bepaalde in de ABTN. ABP heeft een kritische dekkingsgraad tussen de 85% en 90%. De actuele dekkingsgraad was op 31 december 2022 110,9%.

Het bestuursbureau is als volgt georganiseerd:

Aantal werknemers

De operationele aansturing van Vervangingsfonds en Participatiefonds geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn tot en met 31 december 2022 in dienst van het Vervangingsfonds, maar werkzaam voor beide fondsen. Vanaf 1 januari 2023 zijn de werknemers overgegaan naar het Participatiefonds, als gevolg van de wetswijzigingen die dit jaar zijn doorgevoerd.

Het aantal medewerkers ultimo boekjaar van het Vervangingsfonds, alle werkzaam binnen het Bestuursbureau, was in 2022 99,8 fte (2021: 98,5 fte). De opbouw hiervan is als volgt:

	2022	2021
Directie	1,4	1,4
Staff	3,8	4,7
Kennis & Innovatie	15,2	11,5
Klant	55,3	59,6
Dienstverlening	24,1	21,3
	99,8	98,5

Alle werknemers zijn werkzaam in Nederland.

Materiële kosten bestuursbureau en directie [18]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Materiële kosten bestuursbureau en directie	3.508	3.180
Totaal	3.508	3.180

De overige kosten van het bestuursbureau worden op basis van periodiek herijkte, vooraf vastgestelde, verdeelsleutels verdeeld tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, tenzij de kosten specifiek van toepassing zijn op één van de fondsen.

Uitvoering premie-incasso en declaraties [19]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Uitvoeringskosten	2.314	2.227
Totaal	2.314	2.227

Met ingang van 2021 worden de werkzaamheden uitgevoerd door WWPlus. Het betreft de kosten voor het berekenen en innen van de premies, het berekenen en vergoeden van de vervangingsdeclaraties, het verzorgen van de pooladministratie, het verwerken van de jaarlijkse premiedifferentiatie en het voeren van de financiële administratie.

Overige lasten [20]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Controlekosten accountant	240	368
Totaal	240	368

De overige lasten bestaan uit de accountantskosten.

Honoraria van de accountant

(alle bedragen x € 1.000)

De controlekosten van KPMG Accountants NV als bedoeld in BW 2 Titel 9 artikel 382a lid 1 bedroegen:

Aard van de dienstverlening	2022	2021
Onderzoek van de jaarrekening	237	362
Andere niet-controlediensten	3	6
Totaal honoraria	240	368

De honoraria worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben

Financiële bedrijfsvoering [21]

(alle bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Rentelasten	24	28
Bankkosten	5	5
Totaal	29	33

Deze bankkosten betreffen de kosten van het betalingsverkeer over het boekjaar.

Financiële rechtmatigheid

In deze paragraaf verantwoordt het bestuur zich over de financiële rechtmatigheid, voor zover de onderwerpen een relatie hebben met de huidige jaarrekening. Financiële rechtmatigheid behelst het innen en besteden van middelen in overeenstemming met de relevante geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het kader financiële rechtmatigheid (bijlage 3 Accountantscontroleprotocol binnen de werkafspraken tussen het fonds en OCW).

Het fonds heeft voor de processen omtrent premieheffing en verevening een Internal Control Framework (ICF) opgesteld. De relevante artikelen van het reglement Vervangingsfonds die betrekking hebben op de rechtmatigheid van de premies en de vervangingskosten zijn hierin opgenomen. In dit framework zijn de bestaande risico's geïdentificeerd en passende beheersmaatregelen opgesteld. Jaarlijks wordt dit ICF getoetst door een externe accountant. Voor de overige processen die raken aan de financiële rechtmatigheid zijn de belangrijkste risico's in kaart gebracht en hierbij passende interne beheersmaatregelen opgesteld, waarop de afdeling control toezicht houdt.

Deze paragraaf gaat in op afwijkingen en aandachtspunten die voortvloeien uit de reviews van Control op de uitgevoerde controlemaatregelen en de uitgevoerde audit op het ICF (ISAE 3402 rapportage).

Het fonds neemt de in de werkafspraken vastgelegde rapporteringstoleranties voor de financiële rechtmatigheid in acht bij de opstelling van deze paragraaf. Indien de rapporteringstolerantie wordt overschreden, dient het totale bedrag aan fouten door het fonds in de paragraaf voor de financiële rechtmatigheid te worden vermeld.

Vermelding van fouten geschiedt per onderwerp (post of onderwerp in de jaarrekening) met een ondergrens van 0,1 procent van de bestede publieke middelen voor fouten en onzekerheden. Dat betekent dat overschrijdingen met betrekking tot de financiële rechtmatigheid expliciet worden toegelicht wanneer deze per post de waarde van €59k overschrijdt. Dat geldt ook voor alle onzekerheden boven de €59k.

De mate van financiële rechtmatigheid wordt door middel van een toetsingskader beoordeeld. Het toetsingskader is zowel een verantwoordingskader voor het fonds voor deze paragraaf, als een controlekader voor de accountant. Het accountantsprotocol voor de jaarrekening, de daarin opgenomen algemene wet- en regelgeving en het kader financiële rechtmatigheid vormen het uitgangspunt voor het toetsingskader.

Financiële rechtmatigheid

De financiële onrechtmatigheid bedroeg voor 2022 in totaal €119k (2021: €202k) en heeft betrekking op afwijkingen ten aanzien van de naleving van aanbestedingswet- en regelgeving. Er is een onzekerheid geconstateerd met betrekking tot de vervangingskosten ter hoogte van €444k. Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd met betrekking tot de premies.

Hierna volgt voor de belangrijkste rechtmatigheidsthema's een nadere toelichting.

Naleving aanbestedingswet- en regelgeving

Voor de bepaling van de doelstelling voor de financiële onrechtmatigheid sluit het fonds aan bij de fonds aan bij de algemene verbindende voorschriften van de EU en de hieruit voortvloeiende wet- en regelgeving. Het Vervangingsfonds en Participatiefonds maken gebruik van één gezamenlijke inkoopfunctie die in veel gevallen simultaan inkoop voor beide fondsen, waarna de kosten worden verdeeld over de fondsen op basis van een verdeelsleutel.

Afwijkingen ten aanzien van de naleving van de aanbestedingswetgeving met behulp van een inkoopmonitor c.q. spendanalyse over beide fondsen in kaart gebracht. Er is een evaluatie uitgevoerd voor alle inkooppakketten/leveranciers met een inkoopvolume van meer dan €50k per jaar. Over 2022 is ten aanzien van de naleving van de aanbestedingswet- en regelgeving een totaalbedrag ter grootte van €119k (2021: €202k) aan afwijkingen geconstateerd. De fondsen zijn bezig met het uitfaseren van een systeem. Door corona heeft dit enige vertraging opgelopen waardoor de overschrijding heeft plaatsgevonden.

Financiële onrechtmatigheid met betrekking tot vervangingskosten

Niet alle compliance verklaringen zijn tijdig van de schoolbesturen ontvangen in 2022. Er zijn declaraties uitgekeerd aan schoolbesturen die op dat moment nog geen verklaring hebben ingeleverd, wat heeft geleid tot een onzekerheid van EUR 60k. Alle besturen hebben de verklaring ingeleverd, de laatste verklaringen zijn in april ontvangen. Vanaf 2023 is het reglement aangepast en krijgen besturen langer de tijd om de verklaring in te leveren. Wanneer deze termijn niet wordt gehaald worden de uitkeringen van declaraties tijdelijk stopgezet.

Er is gedurende 2022 geen controle geweest op de tijdigheid van correcties op declaraties. Er is een analyse gemaakt van de declaraties die na verstrijken van de correctietermijn nog zijn gecorrigeerd en waarop nog een uitkering is gedaan. Dit leidt tot een onzekerheid, omdat we niet met zekerheid kunnen vaststellen wanneer de correctie in het systeem wordt ontvangen. Om deze te benaderen is de datum uitdraai uit salarisadministratie gehanteerd. Er is een onzekerheid van maximaal €228k geconstateerd.

Er is geconstateerd dat in januari 2022 de uitgevoerde controle van een soort case niet aansloot bij het doel van de controle. Waar gecontroleerd moest worden of de uitkering van vervangingskosten moest worden voortgezet, werd de juistheid van de eerste ziektedag gecontroleerd. Hierdoor is een onzekerheid ontstaan van €155k. Dit gehele bedrag is in gecorrigeerd en de werkwijze voor de beoordeling van de cases is door WWplus vanaf februari 2022 herzien.

Naar aanleiding van de cao-wijziging PO waarbij de salarissen met terugwerkende kracht zijn gelijkgetrokken met het VO zijn handmatig de nadeclaraties, externe declaraties en restposten gecorrigeerd. Hierbij is €1k te veel uitbetaald aan financiële variant declaraties waarbij het eigen risico nog niet volledig was verbruikt, wat leidt tot een onzekerheid. Dit is in 2022 gecorrigeerd. Deze overschrijding ligt onder de rapportagetolerantie.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op het Vervangingsfonds van toepassing zijnde regelgeving.

Het Vervangingsfonds is een onderwijs gerelateerde instelling waarvoor de Wet normering topinkomens van toepassing is.

Het bezoldigingsmaximum voor het Vervangingsfonds is gelijk aan het algemene WNT-maximum, dat van toepassing is op onderwijs gerelateerde instellingen en is voor 2022 vastgesteld op € 216.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. In 2022 geldt een maximum uurtarief van € 206,-.

Het Vervangingsfonds kent de volgende functionarissen die onder de werking van de Wet normering topinkomens vallen:

WNT tabel 2022

Functie	Naam	Ingangsetatum	Einddatum	Omvang dienstverband	Aantal uur	Dienstbetrekking	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Bezoldigings maximum (dv > 12 mnd)	Bezoldigings maximum (dv < 12 mnd)	Gemiddeld uurtarief	Motivatie overschrijding van de norm
Voorzitter bestuur	G.H. Faber****	01-jan	31-dec	0,2	n.v.t.	ja	€ 25.019	€ 4.528	€ 29.547	€ 43.200	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Lid bestuur	S. Beuving**	01-jan	31-dec	0,025	27	nee	€ 3.675	-	€ 3.675	€ 5.400	n.v.t.	€ 136	n.v.t.
Lid bestuur	A. Bodegraven*	01-jan	31-dec	0,025	19	nee	€ 2.573	-	€ 2.573	€ 5.400	n.v.t.	€ 135	n.v.t.
Lid bestuur	G.P.M. van Haren*	01-jan	31-mrt	0,025	6	nee	€ 810	-	€ 810	€ 1.332	n.v.t.	€ 135	n.v.t.
Lid bestuur	M.F. Harrigan	17-feb	31-dec	0,025	27	nee	€ 3.667	-	€ 3.667	n.v.t.	€ 5.562	€ 136	n.v.t.
Lid bestuur	W. Hendricks *	01-jan	31-dec	0,025	24	nee	€ 3.252	-	€ 3.252	€ 5.400	n.v.t.	€ 136	n.v.t.
Lid bestuur	H. de Jong*	17-feb	31-aug	0,025	12	nee	€ 1.620	-	€ 1.620	n.v.t.	€ 2.472	€ 135	n.v.t.
Lid bestuur	E. Kopmels*+***	01-jan	31-dec	0,025	25	nee	€ 3.385	-	€ 3.385	€ 2.722	€ 2.884	€ 135	n.v.t.
Lid bestuur	G. Michels*	01-sep	31-dec	0,025	13	nee	€ 1.780	-	€ 1.780	n.v.t.	€ 2.678	€ 137	n.v.t.
Lid bestuur	K. Straus*	01-apr	31-dec	0,025	17	nee	€ 2.329	-	€ 2.329	n.v.t.	€ 3.502	€ 137	n.v.t.
Lid bestuur	J. Veenstra*	01-jan	31-dec	0,025	29	nee	€ 3.935	-	€ 3.935	€ 5.400	n.v.t.	€ 136	n.v.t.
Directeur	D.J.H.G. Vijgen****	01-jan	31-dec	0,5	n.v.t.	ja	€ 81.571	€ 11.687	€ 93.258	€ 108.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) Dit bestuurslid ontvangt vanaf het vierde kwartaal 2022 de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan de betreffende werkgever

***) Dit bestuurslid is op 1 juli 2021 gestart. Het individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 bedraagt € 5.670

****) Deze bestuurders zijn tevens werkzaam in dezelfde functie bij het Participatiefonds. De totale bezoldiging bedraagt respectievelijk € 59.095 en € 186.516

G.H. Faber heeft een dienstbetrekking van 0,4 fte en D.J.H.G. Vijgen heeft een dienstbetrekking van 1 fte, beiden worden voor 50% doorbelast aan het Pf Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

dv > 12 mnd Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

n.v.t. niet van toepassing

Bestuursleden ontvangen per bezochte bestuursvergadering een een voorbereidingsvergoeding van € 270,-. Daarnaast ontvangen bestuursleden (of de werkgevers) een vacatievergoeding van € 270,- per bijgewoonde vergadering. De beloningen betaalbaar op termijn hebben betrekking op pensioenverplichtingen.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2022 geen ontsluitingen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden. De heer D. Vijgen is directeur van het Bestuursbureau. Hij heeft een arbeidsovereenkomst met het Vervangingsfonds. Voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van de gelieerde Stichting Participatiefonds vindt een doorbelasting plaats van de bezoldiging.

WNT tabel 2021

Functie	Naam	Ingangsdatum	Einddatum	Omvang dienstverband	Aantal uur	Dienstbetrekking	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Bezoldigings maximum (dv > 12 mnd)	Bezoldigings maximum (dv < 12 mnd)	Gemiddeld uurtarief	Motivatie overschrijding van de norm
Voorzitter bestuur	G.H. Faber**	01-jan	31-dec	0,2	n.v.t.	ja	€ 24.211	€ 4.448	€ 28.659	€ 41.800	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Lid bestuur	S. Beuving	01-jan	31-dec	0,025	23	nee	€ 3.110	-	€ 3.110	€ 5.225	n.v.t.	€ 135	n.v.t.
Lid bestuur	A. Bodegraven*	01-jan	31-dec	0,025	24	nee	€ 3.243	-	€ 3.243	€ 4.910	€ 315	€ 135	n.v.t.
Lid bestuur	G.P.M. van Haren*	01-jan	31-dec	0,025	26	nee	€ 3.375	-	€ 3.375	€ 5.225	n.v.t.	€ 130	n.v.t.
Lid bestuur	W. Hendricks*	01-jan	31-dec	0,025	24	nee	€ 3.243	-	€ 3.243	€ 501	€ 4.724	€ 135	n.v.t.
Lid bestuur	E. Kopmels*	01-jul	31-dec	0,025	14	nee	€ 1.688	-	€ 1.688	n.v.t.	€ 2.786	€ 121	n.v.t.
Lid bestuur	H. Olfers	01-jan	20-apr	0,025	8	nee	€ 993	-	€ 993	€ 1.575	n.v.t.	€ 124	n.v.t.
Lid bestuur	J. Rosenthal*	01-jan	31-dec	0,025	26	nee	€ 3.375	-	€ 3.375	€ 5.225	n.v.t.	€ 130	n.v.t.
Lid bestuur	J. Veenstra*	01-jan	31-dec	0,025	28	nee	€ 3.508	-	€ 3.508	€ 5.225	n.v.t.	€ 125	n.v.t.
Directeur	D.J.H.G. Vijgen**	01-jan	31-dec	0,5	n.v.t.	ja	€ 79.247	€ 11.456	€ 90.703	€ 104.500	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) Deze bestuurders zijn tevens werkzaam in dezelfde functie bij het Participatiefonds. De totale bezoldiging bedraagt respectievelijk € 57.318 en € 181.406

G.H. Faber heeft een dienstbetrekking van 0,4 fte en D.J.H.G. Vijgen heeft een dienstbetrekking van 1 fte, beiden worden voor 50% doorbelast aan het Pf.

dv > 12 mnd Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling

dv < 12 mnd Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

n.v.t.

niet van toepassing

Aan leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders als bedoeld in artikel 2:383 lid 2 BW, is gedurende het boekjaar € 0 (2021: € 0) afgewaardeerd en/of kwijtgescholden.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen het Vervangingsfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met het Vervangingsfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk. De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau.

De transacties met verbonden partijen hebben betrekking op kosten voor gemene rekening die via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag aan het betreffende fonds worden gealloceerd.

Realisatie versus begroting

<i>(alle bedragen x € 1.000,-)</i>	Realisatie 2022	Begroting 2022	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	52.607	53.977	-1.370
Vf Regulier	47.022	48.181	-1.159
ERD Financiële Varianten	5.585	5.796	-211
Premie bedrijfsgezondheidszorg	3.487	2.985	502
Bijdrage apparaatskosten	2.730	2.730	0
Totaal baten	58.824	59.692	-868
Lasten			
Taakuitvoering	41.208	48.646	-7.438
Declaraties Vf Regulier	37.784	42.414	-4.630
Declaraties ERD Financiële Varianten	3.424	6.232	-2.808
BGZ	3.797	5.000	-1.203
Subsidie aanspraken	13	50	-37
Communicatie en diensten	398	500	-102
Nieuwe dienstverlening	1.392	2.300	-908
Advies	1.587	1.500	-87
Beleid	319	550	-231
Uitvoering	88	100	-12
Bedrijfsvoering	10.047	7.994	2.053
Kosten bestuur	65	70	-5
Personele kosten bestuursbureau en directie	3.920	2.129	1.791
Materiële kosten bestuursbureau en directie	3.508	3.255	253
Uitvoering premie-incasso en declaraties	2.314	2.300	14
Overige lasten	240	240	0
Totaal lasten	55.052	61.640	-6.588
Financiële bedrijfsvoering	75	-5	80
Rentebaten	104	0	104
Rentelasten en soortgelijke kosten	29	5	24
Resultaat	3.847	-1.953	5.800

Jaarlijks stelt het Vervangingsfonds een begroting op voor het komende boekjaar uitgaande van de meerjarenbegroting. Aan de begroting liggen rekenmodellen en gestructureerde verwachtingen omtrent de ontwikkeling van het ziekteverzuim en de vervangingskosten ten grondslag. Samen met de verwachte kosten voor flankerend beleid en de kosten voor bedrijfsvoering worden de totale lasten geprognostiseerd. Uitgaande van de totale lasten en rekening houdend met ontwikkelingen in het bijdrage-inkomen alsmede de gewenste stand van het eigen vermogen wordt vervolgens bepaald welke premiepercentages worden gehanteerd in de premieberekening.

Op basis van realisatiecijfers wordt de voortgang van het resultaat maandelijks gemonitord. Naar aanleiding daarvan kunnen de premiepercentages worden bijgesteld teneinde de hoogte van de premieopbrengsten te beïnvloeden. Hierbij wordt gestreefd naar het voorkomen van grote wisselingen in het premiepercentage om de bestuurbaarheid van de scholen niet te bemoeilijken.

De hier gepresenteerde begroting is de goedgekeurde begroting 2022 door het ministerie van OCW.

Voor 2022 is een negatief resultaat begroot van € 2,0 mln. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 3,8 mln. positief. Het verschil ad € 5,8 mln. Dit is voornamelijk opgebouwd uit:

1. Lagere premieopbrengsten ad € 1,4 mln.
2. Lagere vervangingskosten ad € 7,4 mln.
3. Lagere kosten bedrijfsgezondheidszorg ad € 1,2 mln.
4. Hogere kosten bedrijfsvoering ad € 2,1 mln.

Ad 1) In totaliteit zijn de premieopbrengsten € 1,4 mln. lager dan begroot. Meer besturen zijn overgestapt van een reguliere aansluiting naar een financiële variant of het volledige ERD-schap dan verwacht, waardoor ongeveer €3,8 minder premie is ontvangen. Daarnaast worden over 2022 meer bonussen en minder malussen uitgekeerd dan verwacht, omdat de vervangingskosten achterblijven bij de betaalde premies, dit heeft een effect van €1,6 miljoen. Dit wordt tegengewerkt doordat de salarissen in de cao PO vanaf 2022 zijn gelijkgetrokken met die van het VO. Daarnaast is nog een cao-verhoging van 4,75% doorgevoerd in de zomer. Deze aanzienlijke verhogingen van de grondslag hebben geleid tot een extra premieopbrengst van ongeveer € 4,0 mln.

Ad 2) De vervangingskosten liggen 7,4 mln. onder de begroting. Dit is te wijten aan drie factoren. Meer besturen zijn overgestapt van een reguliere aansluiting naar een financiële variant of het volledige ERD-schap dan begroot. De daling in de vervangingskosten voor de financiële varianten wordt verklaard doordat een aantal relatief grote besturen vanuit een financiële variant is overgestapt naar het ERD-schap. De andere twee factoren betreffen het toegenomen verzuim door corona en het oplopende lerarentekort. Deze zorgen ervoor dat het voor scholen steeds lastiger wordt een bevoegde vervanger voor de klas te zetten.

Ad 3) De kosten BGZ zijn lager doordat minder middelen zijn besteed aan nieuwe dienstverlening. In 2022 is het zwaartepunt van nieuwe ontwikkelingen in het Participatiefonds komen te liggen, vanwege subsidies die daar zijn ontvangen ter verbetering van de dienstverlening. Vanaf 1 januari 2023 zijn de BGZ-activiteiten, als gevolg van een wetswijziging, ondergebracht bij het Participatiefonds.

Ad 4) De lastenstijging komt voornamelijk door gestegen personeelskosten. In 2022 is met terugwerkende kracht btw betaald over de afgelopen 5 jaar voor de doorbelasting van personeel naar het Participatiefonds. Dit is een post van ruim 1,3 miljoen die niet was begroot. Daarnaast is het cao-loon voor medewerkers verhoogd en zijn twee éénmalige vergoedingen uitgekeerd, wat een extra last van 0,6 miljoen met zich meebrengt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Vanaf 1 januari 2023 gaat de dienstverlening voor de Bedrijfsgezondheidszorg van het Vervangingsfonds over naar het Participatiefonds, aangezien het Participatiefonds sinds de Modernisering de wettelijke taak voor deze dienstverlening draagt. In het Vervangingsfonds zal vanaf 1 januari 2023 geen premie BGZ meer worden geheven en er zullen geen uitgaven meer plaatsvinden in het kader van de BGZ. De resterende bestemmingsreserve BGZ gaat over naar het Participatiefonds.

Als gevolg van deze overgang is tevens besloten dat vanaf 1 januari 2023 het personeel, dat in dienst is van het Vervangingsfonds, officieel in dienst treedt bij het Participatiefonds, met behoud van alle opgebouwde rechten en voorwaarden. Werkzaamheden die voor het Vervangingsfonds worden uitgevoerd worden aan dit fonds doorbelast.

Het bestuur

Rotterdam, 13 maart 2023

Bestuur:

- Mevr. G.H. Faber, voorzitter
- Mevr. S. Beuving, lid
- Dhr. A. Bodegraven, lid
- Mevr. M.F. Harrigan, lid
- Dhr. W. Hendricks, lid
- Mevr. E. Kopmels, lid
- Mevr. G. Michels, lid
- Mevr. K. Straus, lid
- Dhr. J. Veenstra, lid

Overige gegevens

3

Statutaire bestemming van het resultaat

De statuten kennen geen bepaling inzake de bestemming van het resultaat.

Het bestuur heeft op 13 maart 2023 besloten het resultaat over 2022 ad. € 4.156.000 toe te voegen aan de algemene reserve en een bedrag ad. € 309.000 te onttrekken uit de bestemmingsreserve BGZ-activiteiten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs (of hierna 'de stichting') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs per 31 december 2022, van het resultaat en van de financiële rechtmatigheid over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) en de werkafspraken inclusief bijlagen tussen de stichting en het ministerie van OCW (kenmerk: 16638405).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022;
3. het kasstroomoverzicht over 2022;
4. de paragraaf financiële rechtmatigheid over 2022; en
5. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2022 vallen, alsmede het 'Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds' (laatstelijk bijgewerkt 7 februari 2023) behorende tot de 'Werkafspraken tussen de stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de 'Werkafspraken tussen de stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405) inclusief bijlagen is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW, de Nederlandse Standaard 720 en het 'Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds' (laatstelijk bijgewerkt 7 februari 2023) behorende tot de 'Werkafspraken tussen de stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405). Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de 'Werkafspraken tussen de stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405) inclusief bijlagen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, waaronder het afleggen van verantwoording over de financiële rechtmatigheid, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) en de werkafspraken inclusief bijlagen tussen de stichting en het ministerie van OCW (kenmerk: 16638405).

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische

beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controle-standaarden, het 'Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds' (laatstelijk bijgewerkt 7 februari 2023) behorende tot de 'Werkafspraken tussen de stichting en het ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405), de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controle-verklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen, inclusief de financiële rechtmatigheid daarvan.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 15 maart 2023
KPMG Accountants N.V.

A.T.A. Beckers RA

